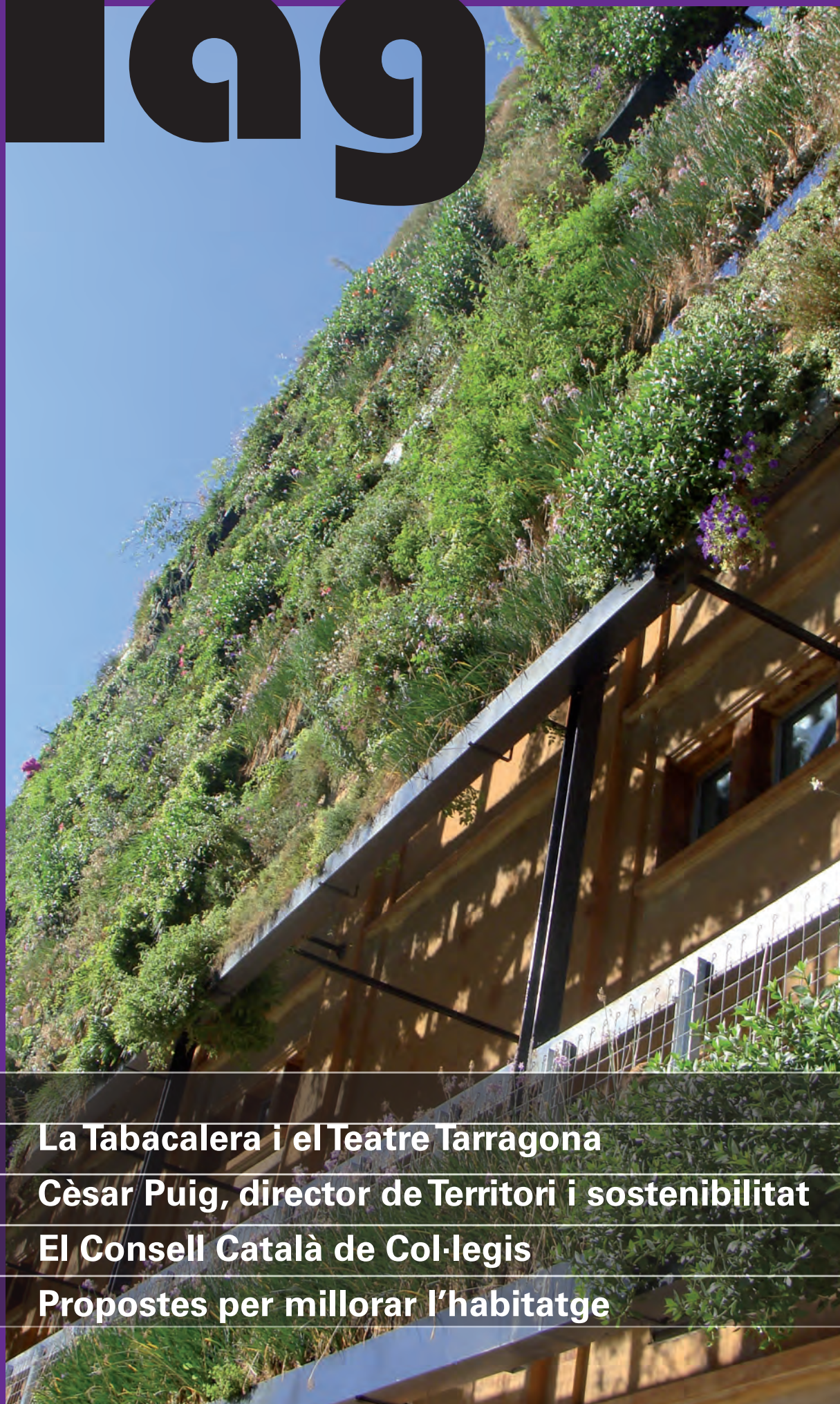

**Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics
i Enginyers d'Edificació de Tarragona**

4t trimestre 2011
Any XVI núm 63
Preu: 3 €

199

La Tabacalera i el Teatre Tarragona

Cèsar Puig, director de Territori i sostenibilitat

El Consell Català de Col·legis

Propostes per millorar l'habitatge

Serveis del COAATT

SEU A TARRAGONA

Tel. 977 212 799
info@apatgn.org / www.apatgn.org
Rambla del President Francesc Macià, 6
43005 Tarragona

Horari d'hivern:

De dilluns a dijous:
De 8 a 14 h i de 15.30 a 17.30 h
Divendres de 8 a 15 h

Horari d'estiu:

Del 15 de juny al 15 de setembre
De dilluns a divendres de 8 a 15 h

Tancat per vacances del 15 al 31 d'agost

GERÈNCIA

Pablo Fernández de Caleyá Dalmau
gerencia@apatgn.org

SECRETARIA

Míriam Ferrer i Dora Fernández
secretaria@apatgn.org

VISATS

Tècnics: Josep Anguera i Ramon Rebollo
Carme Vallverdú i Eva Larraz
visats@apatgn.org

Horari d'hivern:

De dilluns a dijous:
De 8 a 14 h i 15.30 a 17 h
Divendres de 8 a 14 h

Horari d'estiu:

Del 15 de juny al 15 de setembre
De dilluns a divendres de 8 a 14 h

OFICINA DEL VENDRELL

Òscar Franch
Camí Reial 13-17
(L'Eina - Viver d'empreses), 3a planta
El Vendrell 43700
Dimarts de 16 h a 19 h
Tel. 977 664 940
delegacio_vendrell@apatgn.org

SERVEIS EXTERNS

Assegurances i OCT de promotors, patrocinis,
lloguer d'espais i publicitat
Meritxell Gispert
Tel. 977 212 799 · 977 250 871
serveisexterns@apatgn.org

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I BIBLIOTECA

Alexandra Fortuny
biblioteca@apatgn.org

GABINET TÈCNIC I DINAMITZACIÓ

Lluís Roig, Ramon Rebollo (Gabinet Tècnic)
gabtec@apatgn.org

Formació: formacio@apatgn.org

Borsa de treball: assessoriatreball@apatgn.org

Servei d'inspecció: Josep Anguera

INFORMÀTICA

Jaume Cabré
informatica@apatgn.org

ASSESSORAMENT

Míriam Ferrer

ASSESSORIES EXTERNES

Jurídica: Escudé Advocats (Tgn)

Tel.: 977 249 832

Ricard Foraster (Reus) Tel.: 977 343 204

Laboral: Assessoria Félix González

Tel.: 977 213 458

Fiscal: Porras García Assessors

Tel.: 687 973 979

FUNDACIÓ TARRAGONA UNIDA

Lluís Roig
tarragonaunida@apatgn.org

Edita:

COL·LEGI D'APARELLADORS, ARQUITECTES TÈCNICS
I ENGINYERS D'EDIFICACIÓ DE TARRAGONA
Rambla del President Francesc Macià 6
43005 Tarragona
Tel. 977 212 799 · Fax 977 224 152
e-mail: info@apatgn.org
www.apatgn.org

Els criteris exposats als articles signats són
d'exclusiva responsabilitat dels autors i no
representen necessàriament l'opinió del TAG.

Consell de Redacció

Gemma Blanch
Pablo Fernández de Caleyá
Alexandra Fortuny, Josep M. Sanet
Manuel Rivera

Producció revista

Nou Silva Equips · Tel. 977 248 883
e-mail: nse@telefonica.net

Contractació publicitat:

Serveis Externs COAATT · Tel. 977 212 799

Subscripcions revista:

publicacions@apatgn.org

Dipòsit legal: T-800-93
ISSN: 1134-086 X

Junta de Govern

President

Julio Baixauli Cullaré

Vicepresident

Adolf Quetcuti Carceller

Secretari

Francesc Xavier Llorens Gual

Tresorer

Romà Jordi Adam Andreu

Comptadora

M. Teresa Solé Vidal

Vocals

Montserrat Muñoz Madueño
Yolanda Fernández Vázquez
José Luis Hernández Osma
Gemma Blanch Dalmau
Agustí Sevil Ferrer

junta@apatgn.org

**REVISTA DEL COL·LEGI
D'APARELLADORS, ARQUITECTES TÈCNICS
I ENGINYERS D'EDIFICACIÓ DE TARRAGONA**

Façana verda de la Tabacalera
(Tarragona)

Foto: Nou SILVA EQUIPS, SL

■ **L'ENTREVISTA**

Cèsar Puig, director de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat a Tarragona

Pàgs. 4-6

■ **GABINET TÈCNIC**

Dades de síntesi de la construcció. 3r trimestre 2011

Pàgs. 8-10

■ **SOSTENIBILITAT**

Crisi econòmica, una oportunitat per a un model urbà més sostenible

Pàg. 11

■ **LA PROFESSIONI**

Consell Català de Col·legis

Pàgs. 12-13

■ **URBANISME**

La Tabacalera

Pàgs. 14-16

■ **CONSELLS SAACU**

Propostes per millorar el nostre habitatge

Pàgs. 18-19

■ **ACTUALITAT**

El nou Teatre Tarragona.

Crisi i bombolla

Pàgs. 20-24

■ **FUNDACIÓ TARRAGONA UNIDA**

Pàg. 25

■ **PATRIMONI**

Arquitectura Modernista.

Llaurades

Pàgs. 26-29

■ **ESPAI AL TEMPS**

El Gremi de Navegants de Tarragona.

La filosofia medieval (1)

Pàgs. 32-35

Manifest i notícies

L'economia, al nostre país i als països desenvolupats, no acaba d'oferir ni xifres ni realitats animadores. Potser, n'hi ha un consens en una paraula: "conscienciació". Conscienciació que ni una persona ni una empresa ni un sector ni una força política ni un territori —ni un país— poden progressar sols, que hem d'afinar els instruments i ser millors, que la construcció no tenia tota la culpa de la recessió. Combatem l'expressió pejorativa i injusta del "totxo". L'habitatge té una funció social.

Aquest estiu diverses entitats empresarials i institucionals, amb el suport del nostre Col·legi, va presentar 55 propostes per a un SOS de la construcció. Són mesures financeres (desgravació fiscal i crèdit), d'ajuts i incentius per l'administració (per a la rehabilitació, per exemple), de valorització cadastral (adequada al mercat), d'eficiència (en seguretat i medi ambient), de lleis (revisió del decret d'Habitabilitat i la Llei d'Urbanisme), de justícia (cobraments dels lloguers), d'equilibri territorial (foment de la contractació d'empreses i facultatius locals) i altres.

Al nostre país, el sector de l'edificació, l'obra civil i l'obra pública és un motor per liderar la recuperació del mercat laboral i per sortir de la crisi. Al nostre territori, s'han produït recentment tres notícies positives que també afectem directa o indirectament el sector: el bon balanç del turisme, l'elecció de Tarragona (amb les seves subseus) com a seu dels Jocs Mediterranis 2017 i el traçat aprovat del Corredor de Mediterrani que converteix la nostra demarcació en un nodus de comunicacions ferroviàries (de passatgers i mercaderies) d'Espanya i Europa.

LA JUNTA DEL COAAT

Entrevista a Cèsar Puig Director de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat a Tarragona

“És bon moment per planificar”

Sovint, quan es parla del territori, s'obren debats al voltant de les necessitats de les infraestructures i de les prioritats per construir-les, de les inversions que es fan, de com afecten, de polítiques d'habitatge o de medi ambient. Tots aquests àmbits de treball són competència d'un sol departament de la Generalitat, el de Territori i Sostenibilitat. Amb la crisi, no ha perdut cap de les seves funcions, però sí una part important del seu pressupost. Per a parlar-ne, hem convidat al senyor Cèsar Puig, Director dels Serveis Territorials de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat a Tarragona.

Sr. Puig, permeti'm començar parlant de l'acte del seu nomenament en el càrrec on, el delegat del Govern de la Generalitat a Tarragona, Joaquim Nin, va manifestar que havia costat molt que vostè acceptés aquest repte. Va ser així realment?

És cert que va costar. Va ser per un motiu molt senzill, perquè a mi la feina d'advocat m'agrada molt i per tant em costa molt deixar-la. Com el càrrec de delegat d'aquest departament és una situació temporal, vaig pensar-ho molt. Portava set anys treballant en la vida privada i m'agrada molt fer d'advocat. Quan vaig deixar de ser delegat de la Generalitat va ser pel mateix motiu i tenia clar, independentment del canvi de govern que es va produir, que deixava el càrrec.

Li toca dirigir el departament en un moment complicat per la crisi econòmica i la baixada dels pressupostos públics. El Departament de Territori i Sostenibilitat és el que ha patit més les retallades pressu-

postàries, quasi un 25 per cent. Aquest fet obliga a marcar prioritats d'inversió. Com es tradueix això en els programes i inversions previstes en aquesta zona?

Afecta a tot el que són inversions en infraestructures. Ara estarem discutint el pressupost del proper any en temes de carreteres i som conscients que caldrà marcar prioritats. En gestió urbanística no afecta tant perquè es fa més a través dels funcionaris i perquè jo crec que ara és un bon moment per fer planificació ja que els ajuntaments no tenen la pressió que tenien abans i es pot treballar amb molta més calma allò que vols fer.

Aquesta vegada, el Corredor del Mediterrani va seriosament

Si parlem d'infraestructures i de les administracions locals, les dues peticions més unànimes que es plantegen al territori per part dels polítics i de la societat civil són l'Autovia A-27 de Tarragona a Montblanc i el Corredor del Mediterrani. Són dues obres amb competència directa del govern central i hi ha els problemes econòmics que esmentàvem abans. Amb tot, es podran solucionar els retards?

Jo crec que, en el cas de l'A-27, es compliran els compromisos de desennallar l'obra perquè ens costa que hi ha voluntat. És una obra molt important i sobretot per una part del territori, pel sector empresarial i pel port especialment. No tinc cap dubte que aquesta obra es farà.

Pel que fa al Corredor del Mediterrani, ja porta molta demora però també és una infraestructura imprescindible. Com aquesta obra no estarà enllestida el proper any, cal que mentrestant es doni una solució a la sortida de mercaderies del port per l'ample de via europeu i fins la frontera. O el port té aquesta sortida per connectar amb els mercats europeus o l'haurem de buscar en uns moments en què la nostra economia en depèn més que mai. Mentre no arriba el Corredor del Mediterrani, que és la gran solució, la que ens permetrà lligar l'estació que tenim del TGV amb la línia del mediterrani que és la que ens mou més passatgers, hem d'aconseguir tenir aquesta connexió encara que sigui amb una inversió més modesta. El Port fa temps que hi treballa; s'ha parlat amb les entitats del territori i per tant crec que no es tardarà en tenir una solució.

Fa anys que es parla d'aquest tema. Aquesta vegada és de veritat?

En aquest territori tenim la mania que parlem molt de les coses i fem poc, però aquesta vegada sembla que va seriosament (mirar el traçat aprovat a Europa).

Creu que la creació de l'ample ferroviari europeu és compatible amb la rehabilitació de la façana marítima o serà un entrebanc?

El projecte de la façana marítima el veig molt complicat i, en època de crisi, doblement. Tal i com està tot plantejat, com el projecte de la façana no està prou definit, no agreuja res ni és cap entrebanc. Es respecten els traçats que hi ha ara i es fa una actuació complementària. En tot cas, el projecte de l'ample ferroviari europeu és una urgència i el

projecte de la façana marítima, no. Que serà important per Tarragona? Claríssimament, perquè una ciutat que treu les barreres al mar és una ciutat de futur; però el present ens diu que el projecte no és viable ara mateix.

Sense abandonar el tema de la mobilitat, i pensant en la importància del transport de viatgers per ferrocarrils de rodalia, què contempla en aquest sentit el Pla Territorial de Viatgers de Catalunya per a la demarcació de Tarragona?

Les accions a curt termini incloses en aquest pla passen per millorar la mobilitat que tenim actualment millorant les condicions que tenim ara en el transport regular de viatgers. Aquí es pot fer tot però necessites un finançament perquè has de col·laborar amb les companyies privades que tenen les concessions. S'ha avançat en tot el tema de la intervenció tarifària però encara hi ha parts del territori que tenen una comunicació molt escassa i dolenta.

Es farà el tramvia Tramcamp?

Jo tinc serioses dubtes. A nivell particular, crec que el Tramcamp no és una prioritat. Considero que és un sistema de transport amb uns efectes molt limitats i té uns costos molt cars. No crec que resolgui els grans problemes de mobilitat que té el territori del Camp de Tarragona. Aquesta, reitero, és una opinió meua i no del Departament. El dia que es treballi el tema del Tramcamp ja ho veurem, però de moment és una inversió molt cara i no és cap prioritat per aquesta àrea. De quin lloc anem i fins on anem? El Camp de Tarragona és alguna cosa més que Tarragona, Reus, Salou i Cambrils. Ens interessa la integració tarifària que enguany hem defensat a capa i espasa perquè aquesta sí que ens aporta mobilitat entre estudiants, gent treballadora i fins i tot turistes.

Ens centrem ara en competències d'urbanisme, tot parlant de projectes importants. En quin punt es troba el Pla director urbanístic de l'àmbit central del Camp?

Està igual que estava mesos enrere. Està feta la informació pública i ara s'ha de fer als ajuntaments. Crec que aquest és un pla que s'ha de modificar perquè hi ha hagut moltes queixes de molts ajuntaments sobre algunes de les solucions que

Montse Muñoz, vocal de la Junta del COAAT, amb Cèsar Puig, director de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat

proposa. No podem obviar les queixes, cal buscar el màxim consens i això significa que cal fer la consulta a les administracions locals per saber quines parts del document no acaben de convèncer.

Un altre document molt important, que ha costat molt de consensuar i que ha estat cavall de batalla per diversos governs és el POUM de la ciutat de Tarragona...

El que cal fer amb aquest document és publicar-lo d'una vegada i aconseguir que la ciutat tingui planejament. Després haurem de fer la reflexió tots plegats per saber com ho hem fet. Crec que ho hem fet bastant malament. Ara per ara sabem on estem, que el conseller va fer l'aprovació definitiva un cop la comissió d'urbanisme havia aprovat el projecte presentat per l'ajuntament i que el propi consistori elabora el text refós on s'hi esmenen errades i petites contradiccions. Tan aviat estigui enllestit el tràmit, publicarem el POUM i tothom sabrà com es planifica el territori del terme municipal de Tarragona i què es pot fer amb ell. Per acabar, crec que els plans d'ordenació com aquest necessiten una mica més de tranquil·litat i menys debat polític.

Més temes relacionats amb l'habitatge i amb la situació de crisi actual. Davant de la caiguda de l'obra nova de promoció privada per habitatge, les sortides del sec-

tor semblen ser la rehabilitació i l'habitatge públic. Tenint en compte que s'ha acabat la coneguda Llei de Barris, quines polítiques té previstes el govern de la Generalitat pel que fa a la rehabilitació de barris i nuclis històrics?

El Pla de Barris, que s'ha acabat, va ser un bon pla que va permetre revitalitzar moltes zones del país. La rehabilitació és una aposta que han fet el govern de Madrid i la Generalitat. La protecció oficial no ha tingut l'empenta que es preveia i la rehabilitació seria un bon instrument perquè provoca un efecte urbanísticament molt interessant ja que, com la llei de barris, pot ajudar a recuperar nuclis històrics. Si partim del principi que primer hauríem d'arreglar els nuclis històrics i després créixer en extensió, podria ser el moment d'apostar en aquest sentit. Què fa falta? El de sempre, finançament. Però sabent que si les entitats financeres entren en el control dels projectes tampoc ens en sortirem.

La via de la protecció oficial seria ideal però cal veure els índexs dels darrers anys que són pobres i comprovar que les actuacions fetes feia anys estaven programades.

Creu que la inversió pública ha de ser un revulsiu a l'actual situació?

Sí, però amb els moviments que ens imposen els endeutaments i els seus nivells que són molt grans. En èpoques de

S'ha de comptar més amb els Col·legis

crisi l'ajuda pública pot arribar a aconseguir que la crisi sigui més suau.

Un fet important per al col·lectiu professional dels aparelladors és que gran part de les obres que l'administració promou al Camp de Tarragona les acaben dirigint tècnics de Barcelona. Seria possible valorar el coneixement i la connexió que tenen els professionals amb el territori per constatar-ho d'alguna manera quan es convoca un concurs de licitació?

Em comprometo a estudiar-ho, però de moment no puc avançar massa cosa més. Hauríem de mirar fins a quin punt és legalment possible, per raons de territori, limitar la intervenció de gent que no sigui d'aquí. Tinc dubtes que ho puguem limitar legalment, però en tot cas s'hauria de buscar alguna fórmula perquè això es tradueix, en el marc de les puntuacions, en facilitar les licitacions a aquelles empreses que, per exemple, contracten personal de la zona. Entenc la preocupació i estem d'acord que el personal d'aquí és més econòmic i coneix millor la zona i les administracions. El que no tinc clar és que puguem limitar l'actuació. Tot el plantejament de limitar la competència de professionals de fora és complicat, però es pot mirar.

Vostè ha defensat en diverses ocasions la participació entre polítics, ciutadania i agents socials. Ho remarcava, per exemple, al 2008 quan era director del grup d'institucions del Pla Estratègic del Camp de Tarragona. Quin papers poden aportar els col·legis professionals en aquest diàleg? Creu que s'ha de potenciar la col·laboració entre l'administració i els col·legis professionals?

Això ho tinc molt clar i és possible. Crec que la intervenció dels col·legis és molt poca i ha de ser molt més elevada sobretot en diferents nivells. Si parlem de reformes legislatives, se'ls ha de consultar i tenir en compte. Si parlem de lleis

d'urbanisme o de lleis d'habitatge, també. Ja es compta amb ells però cal comptar-hi molt més en el dia a dia. Crec que, en el cas dels aparelladors, ens hem de reunir periòdicament i parlar dels temes de Tarragona però també aquells menys propers. Penso el mateix que pensava l'any 2008, però llavors no podia fer res i ara sí ho puc fer.

Fa uns mesos es va publicar el Decret que regula la Inspecció Tècnica d'Edificis, la ITV immobiliària. Aquesta era una regulació molt necessària però passats els mesos sembla que ha quedat una mica oblidada. No creu que seria oportú que el seu Departament informés els ciutadans sobre aquesta inspecció?

Sí, és molt important. La norma és bàsica perquè, en alguns punts, tenim un parc immobiliari envellit i en aquests casos cal actuar. En general, a Catalunya falta cultura del manteniment dels edificis. Si vas per Europa fa anys que la tenen i les comunitats de propietaris ja hi van entrant, però durant molts anys el manteniment ha sigut una cosa poc potenciada perquè fins que no queia un tros d'edifici no es posava un pedaç.

Aquesta norma ens permet reformar el parc immobiliari existent i crear una cultura que ens permeti pensar que la manera de viure millor en un entorn és conservar-lo.

Cal buscar accions que facin arribar a la ciutadania el contingut d'aquesta norma i, en aquest punt, la col·laboració amb els col·legis és imprescindible.

Dues últimes preguntes centrades en aquest cas en el camp del medi ambient. Fa anys que es va començar a parlar de la importància de la recollida selectiva. S'han produït millores?

Mirant les estadístiques i els resultats fets pels propis ajuntaments es pot dir que s'ha produït una millora en el sentit que hi ha una millor consciència en el tractament dels residus. No tot el territori té el mateix grau de conscienciació però és cert que hi ha municipis que han fet grans esforços i que s'ha avançat molt.

Tenint en compte el nostre territori, amb la presència de centrals nuclears, un gran polígon petroquímic i altres empreses energètiques,

quina és la política de la Generalitat per impulsar les anomenades energies renovables, com ara les centrals eòliques o d'altres?

En el cas de l'energia eòlica hem de resoldre els embolics judicials que tenim però queda clar que hem d'apostar per ella perquè és l'energia de futur. De moment ens cobreix una part de la demanda, però no pas les nostres necessitats. El més ideal seria prescindir de l'energia nuclear pels riscos que genera, però hem de pensar també en l'activitat econòmica que genera. De moment ens toca seguir incentivant el sector eòlic i anar incrementant la seva presència i producció al nostre territori.

ÒSCAR RAMÍREZ DOLÇET

ESCOLTAR PER ENTENDRE, LES CLAUS DE LA SEVA FEINA

Consens i diàleg per assolir canvis i seguir caminant. És el tarannà que imposa Cèsar Puig, expert en el món de l'administració i amb una visió estratègica del territori que li permet marcar pautes sobre els plans i generar actuacions quan s'ha arribat a un acord comú. Amb un caràcter tímid a primera vista i un tracte agradable amb els seus interlocutors, el nou director de Territori i Sostenibilitat va acceptar el càrrec després de pensar-s'ho moltes hores tot sabent que hauria de deixar de banda, temporalment, l'ofici que el fa viure i enamora, l'advocacia.

Cèsar Puig ha estat tècnic de la Direcció General de la Joventut i del Servei Territorial d'Arquitectura i Habitatge. Els seus coneixements en aquest àmbit l'han portat a ser, malgrat les etapes esmentades, molt més pràctic en les decisions que no pas teòric en el moment de prendre-les. Té les idees clares, sap executar-les i transmetre el seu missatge a l'entorn més proper. Va néixer a Valls però el seu punt de referència professional, on ha crescut sense parar, és la ciutat de Tarragona. Creu en el Camp de Tarragona i té clar que el territori el formen tots els seus racons per més petits que siguin.

Jueves, 20 de Octubre de 2011
18:00h. SALA D'ACTES COATT

PROGRAMA:

- Materiales cerámicos
- Características de los materiales cerámicos extrudidos
- Relación directa entre necesidades constructivas y características de la cerámica extrudida = SOLUCION

La cerámica deja de ser plana y adquiere función estructural gracias a la extrusión

- SOLUCIÓN PISCINAS
- SOLUCIÓN PAVIMENTOS INDUSTRIALES
- SOLUCIÓN PROYECTOS ESPECIALES A LA CARTA

GRES EXTRUSIONADO, NATURAL, ESMALTADO, PORCELÁNICO, LINEA TÉCNICA, PROYECTOS SINGULARES

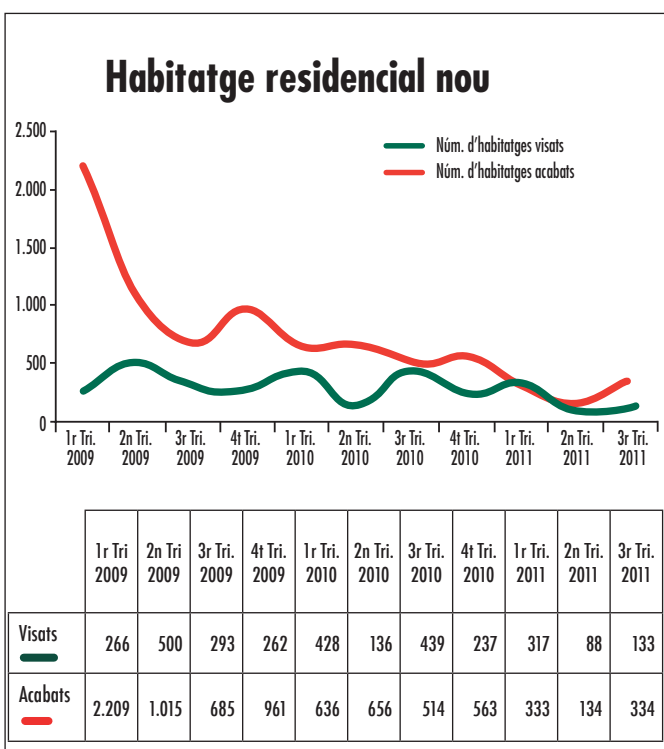
DADES DE SÍNTESI. 3r TRIMESTRE 2011

L'HABITATGE RESIDENCIAL NOU

La construcció d'habitatge cau a mínims històrics i confirma les pitjors previsions amb caigudes de fins al 97% respecte al mes d'agost de 2010.

El tercer trimestre de 2011 es tanca amb un descens global del 70% respecte de 2010. Entre juliol i setembre es van visar 133 nous habitatges, 306 menys que al mateix període de 2010, quan es van presentar 439.

privat, tot i que un 15% dels habitatges nous projectats es destinaran a VPO.

Font: Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Tarragona

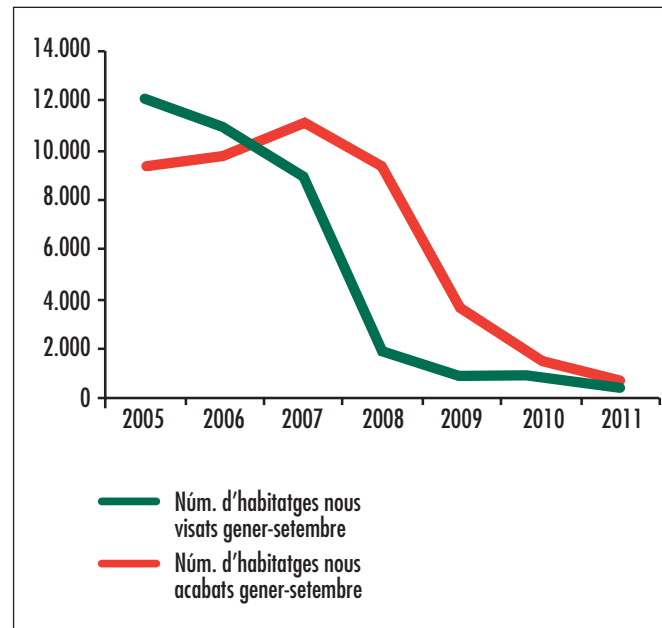
Les dades del primer i segon trimestres de 2011, ja havien deixat clar que els increments apreciats en l'obra nova residencial amb els quals es tancava 2010, eren purament circumstancials. El tercer trimestre, i en especial agost i setembre, es tanca amb valors residuals i no s'endevina un punt d'inflexió a curt termini.

En detall: al juliol es van visar 99 habitatges, 5 a l'agost i 29 al setembre. Uns 306 menys que al mateix trimestre de 2010 quan es preveia començar 439.

Tipològicament, l'habitatge unifamiliar suma el 85% dels visats, 34 dels 40 edificis visats. Dels quals un 98% és autopromoció i la resta promoció privada.

Pel que fa a la promoció d'habitatge en bloc, hi troben un 15% del edificis visats, que sumen el 55% del total d'habitatges i sempre es tracta d'edificacions entre mitgeres.

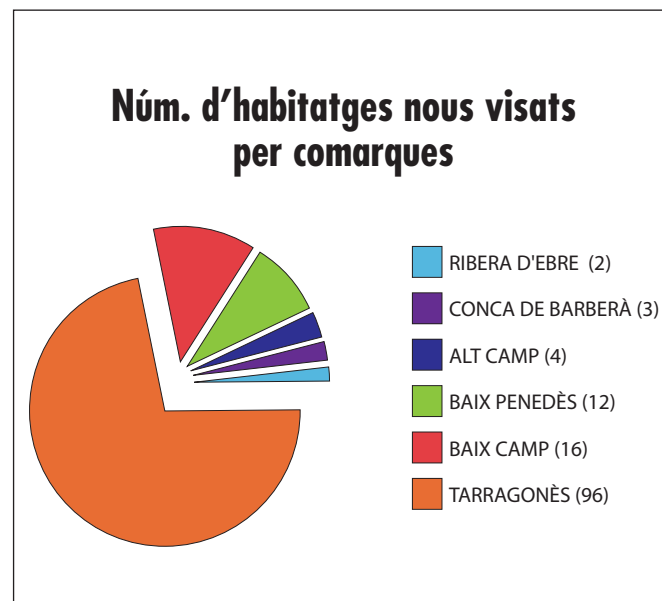
El tipus de promotor és en el 100% dels casos un agent

Font: Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Tarragona

Per comarques, el Tarragonès ocupa el primer lloc amb el 72,18% dels habitatges visats i el Baix Camp el segon amb 12,03% aquest 3r trimestre de 2011. El Baix Penedès representa el 9,02%.

Alt Camp, Conca de Barbera i Ribera d'Ebre, oscil·len entre el 3,50% i 1% restant.

Font: Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Tarragona

La distribució territorial per municipis dels projectes visats al tercer trimestre de 2011 l'encapçala Tarragona amb 45 habitatges nous, 44 dels quals inclosos a dos edificis entre mitgeres.

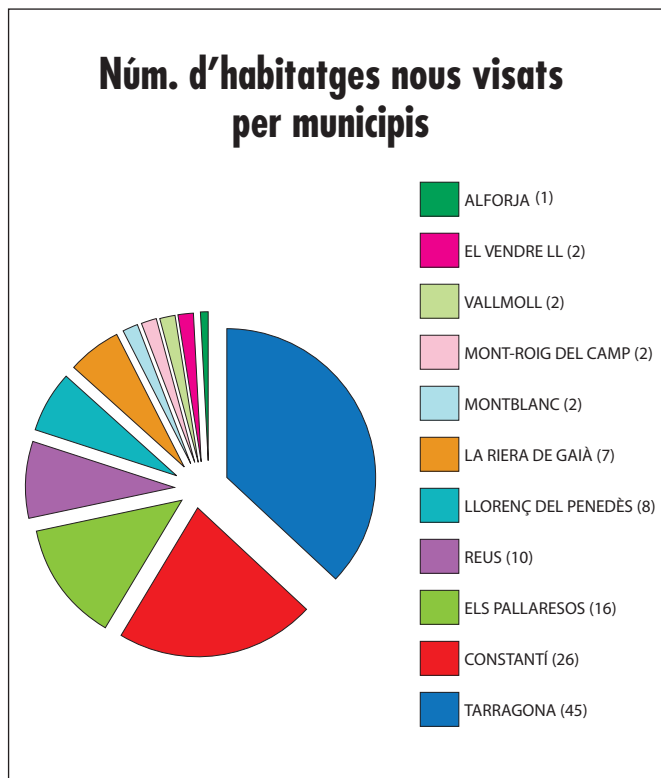
Constantí ocupa el segon lloc amb 26 habitatges unifamiliars en filera i els Pallaresos el tercer amb 16 habitatges. Un unifamiliar i 15 inclosos en un edifici entre mitgeres.

Els municipis de la costa com Vila-seca, Salou, o Calafell no inicien cap obra nova residencial. O una com en el cas de ciutats com Cunit, el Vendrell o l'Hospitalet de l'Infant.

Aquesta distribució explica prou acuradament la situació de l'obra nova residencial en l'actualitat. Excepte en el cas de Tarragona on les dades es refereixen a edifici en bloc, la tipologia habitual és d'habitatge unifamiliar i el promotor un particular.

Un altre dels indicadors de referència, el de les obres finalitzades, evoluciona encara per sobre de les obres visades. Al 3er trimestre de 2011 es van acabar 334 obres, gairebé un 35% menys que al mateix trimestre de 2010, però encara molt per sobre dels 133 que s'iniciaran.

El referent obra iniciada i acabada no ens permet anticipar resultats però sí en canvi ens ofereix una imatge especialment clara de la situació actual. Des de finals de 2006, el punt que marcava l'entrada a la recessió, el nombre d'habitatges acabats supera al d'iniciats.

Font: Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Tarragona

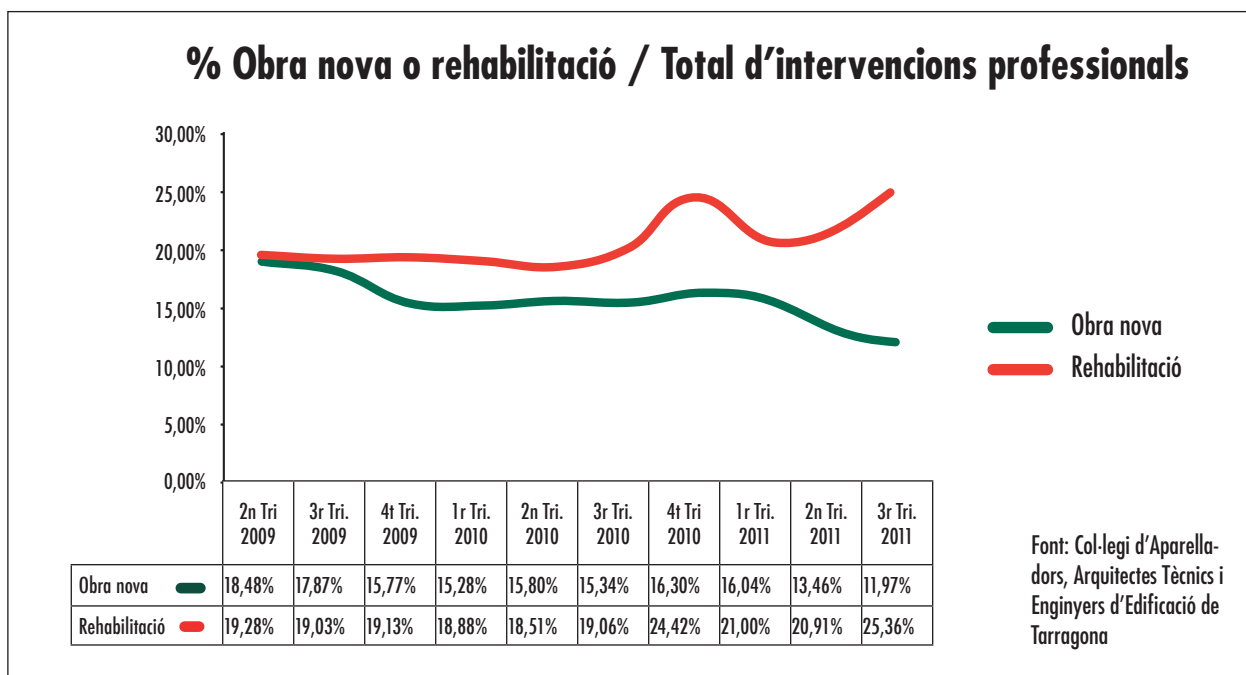
LA REHABILITACIÓ

Al tercer trimestre de 2011, el pes de la rehabilitació cau un 12,85% respecte del mateix període de l'any 2010, en el que es van iniciar 389 obres, i un 5,57% respecte del trimestre passat. Tot i així, la rehabilitació dobla els resultats de l'obra nova i es manté molt estable.

En el global de les obres, la rehabilitació ocupa més del 25% del total, un 4% més que el trimestre passat, i 6 punts més

que el tercer trimestre de 2010. Tot i així, en valors absoluts, tant les intervencions professionals, unes 339, com el nombre d'obres, es manté en valors habituals.

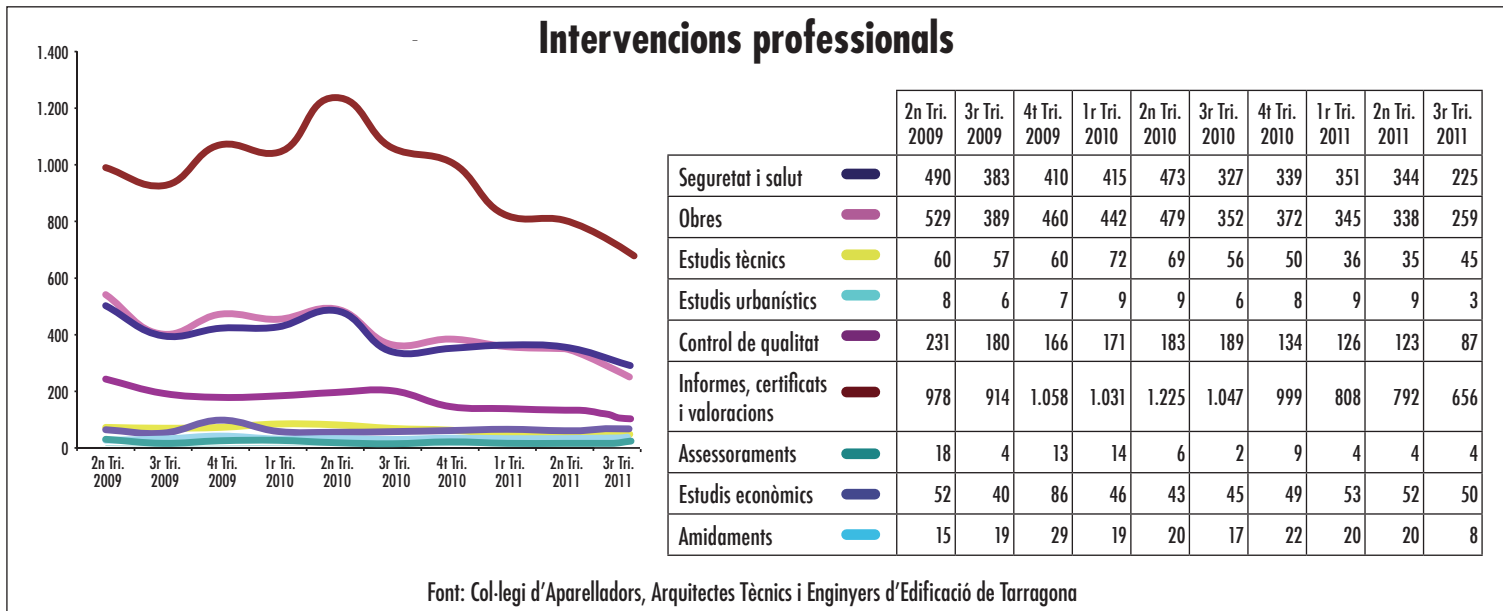
Les principals intervencions estan relacionades amb la rehabilitació de façanes, la substitució o reparació de cobertes o elements puntuals de l'estructura i la instal·lació d'ascensors i millores en l'accessibilitat als edificis.

Font: Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Tarragona

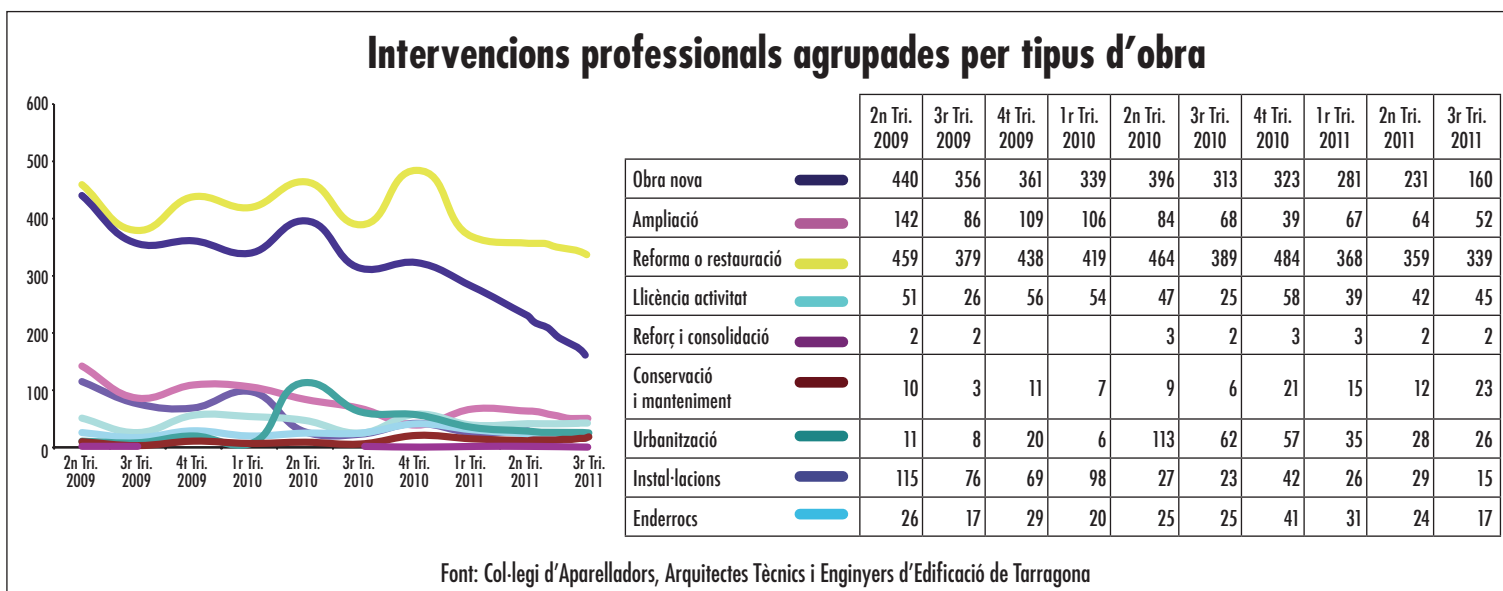
ACTIVITAT PROFESSIONAL

El certificat d'habitabilitat continua sent la intervenció professionals més freqüent al COAATT al tercer trimestre de 2011 amb un 35,23% del total

Les direccions d'obres de nova planta, amb un 4,23%, o de rehabilitació, amb un 8,23%, ocupen un segon lloc després dels certificats d'habitabilitat.

Les intervencions relacionades amb la rehabilitació o l'obra nova, com el control de qualitat o la seguretat i salut ocupen el 6,48% i el 12,89% respectivament.

Agrupades segons el tipus d'obra, la rehabilitació d'edificis és l'espai amb un major nombre d'intervencions professionals i la seva evolució és en general establ amb una lleugera tendència a la baixa.

En aquest tercer trimestre de 2011, les obres de rehabilitació pateixen un descens, al voltant del 12%, respecte del mateix trimestre de l'any passat.

Obres d'urbanització, enderrocs, els expedients d'activitat, espais de treball molt estables professionalment i els tècnics que habitualment s'han dedicat a ells, conserven el seu mercat amb expectatives de creixement entre el 2% o 3% anual.

CRISI ECONÒMICA, UNA OPORTUNITAT PER UN MODEL URBÀ MÉS SOSTENIBLE

La possibilitat de considerar l'actual crisi econòmica com una oportunitat i no com un problema, pot semblar una proposta certament agosarada. No obstant, la pretensió d'aquest article no és frivoltzar amb la situació creada, sinó tot el contrari, aportar aquells aspectes positius que poden esdevenir d'un aspecte concret d'aquesta crisi, el fre de la dinàmica immobiliària.

En aquest sentit, les dades¹ són força consonants amb la percepció existent: durant l'any 2005 al Camp de Tarragona es van acabar 18.255 habitatges, passant només a 2.126 l'any 2010, amb una màxima pèrdua constructiva entre l'any 2008 i 2009, amb uns valors que van des dels 9.179 habitatges acabats als 3.181, respectivament. No cal dir que aquests resultats suposen un decrement espectacular en tan sols 10 anys.

Tanmateix, encara que la frenada al boom de la construcció ha perjudicat a una àmplia gama de professionals, podria suposar la possibilitat d'aturar-nos i pensar en una reestructuració profunda del model urbà. Una gran quantitat d'estudis, propostes i articles d'opinió² van advertir la probable fallida d'un sistema basat en un increment ingent del nombre d'habitatges, però sobretot la insostenibilitat d'una ciutat cada cop menys mediterrània i més anglosaxona. De fet, paradoxalment hi ha una estadística³ que pràcticament s'ha conservat invariable abans i durant la crisi, la tipologia d'habitatges construïts, és a dir, si durant el període 2000-2004 el percentatge d'habitatges unifamiliars havia assolit una significativa quota global del 25% per tot el Camp de Tarragona, durant el període 2005-2010 es mantenia amb un 26%.

Una estructura urbana basada en la dispersió urbana només podia ser su-

portada en clau de bonança econòmica i de manca de planificació, però que en aquests moments no es pot permetre. El cost en consum de recursos (energia, aigua, sòl, etc.), la generació de residus, les dificultats en mobilitat i accessibilitat, la integració social, degradació del paisatge, etc., no han de ser assumibles ni abans ni ara.

No obstant, tal i com hem començat aquesta discussió, s'ha d'esperar o tal vegada apostar, perquè la negativitat de la crisi ens porti a una transformació positiva en un futur proper.

En quina escala hem de lluitar per aconseguir-ho? Doncs en totes les que es poden incidir, en la territorial, l'urbana i la d'edifici per edifici.⁴ De quina manera? Amb la proposta de ciutats en xarxa, compactes, diverses, amb espais de connexió ecològica, disseny intel·ligent dels habitatges, hàbits de consum, responsabilitat ambiental i el compromís de tots.

JOAN JAUME INIESTA GIRONA
Llicenciat en Geografia
Professor associat
Universitat Rovira i Virgili

NOTES

1. Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat de Catalunya. www.idescat.es
2. Per citar alguns exemples :
- Rueda, S. (1999): "La ciutat mediterrània compacta i diversa, un model de ciutat sostenible", en AAVV: *La ciutat sostenible: un procés de transformació*. Girona, Universitat de Girona, 13-29.,
- Muñoz, F. (2004): "UrBANALització. La producció residencial de baixa densitat a la província de Barcelona, 1985-2001", *Geocrítica. Revista Electrónica de Geografía y Ciencias Sociales*, 528; <http://www.ub.es/geocrit/b3w-528.htm>.
3. Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat de Catalunya. www.idescat.es
4. Com apunta el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (Cads) de la Generalitat de Catalunya.

CONSELL CATALÀ DE COL·LEGIS Constitució de la nova Junta de Govern

La nova Junta de Govern del Consell de Col·legis, amb Pere Garrofé, president del Col·legi de Lleida; Julio Baixauli, president del Col·legi de Tarragona; Ramon Ferré, president del Col·legi de les Terres de l'Ebre i de la Junta de Govern del Consell de Col·legis; Rosa M. Remolà, presidenta del Col·legi de Barcelona; i Joaquim Romans, president del Col·legi de Girona.

Passades les eleccions col·legials, els presidents electes es van reunir per formalitzar la constitució de la Junta de Govern del Consell de Col·legis d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Catalunya, sota la presidència de Ramon Ferré, president del Col·legi de les Terres de l'Ebre.

El Consell de Col·legis d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Catalunya és una corporació de dret públic, que està integrat pels Col·legis d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de l'àmbit territorial català:

- Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Barcelona
- Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Girona
- Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Lleida
- Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Tarragona
- Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de les Terres de l'Ebre

L'àmbit d'actuació del Consell és el territori de Catalunya i les seves funcions públiques principals son:

- Exercir la representació i la defensa generals de la professió en l'àmbit de Catalunya, d'acord amb els interessos i les necessitats de la societat en relació amb l'exercici professional.

- La coordinació dels Col·legis professionals que l'integren.

El Consell es regeix per la legislació vigent, catalana i estatal, sobre col·legis professionals, i pels seus Estatuts, aprovats per la seva Junta de Govern, en sessió extraordinària de data 13 de maig de 2009, declarats adequats a la legalitat per Resolució JUS/3041/2009, inscrits en el Registre de Col·legis Professionals del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya) i publicats al DOGC núm. 5.498 de 4 de novembre de 2009.

La Junta de Govern és l'òrgan plenari i decisor, al qual li correspon la direcció, l'administració i la representació del Consell.

La composició de la nova Junta de Govern de Consell de Col·legis d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Catalunya, constituïda segons allò previst en l'article 10 dels Estatuts vigents d'aquesta Corporació (declarats adequats a la legalitat i publicats per RESOLUCIÓ JUS/3041/2009, de 28 d'octubre; DOGC núm. 5.498 de 4/11/2009), per acord unànime dels seus membres pres en reunió de data 13 de juliol de 2011, és la següent:

President:	Ramon Ferré i Capellades
Secretari:	Julio Baixauli i Cullaré
Tresorer:	Pere Garrofé i Cirés
Vicepresidents:	Joaquim Romans i Ramió i M. Rosa Remolà i Ferrer

Més informació i contacte:
www.consellaparelladors.cat

Noves Juntes de Govern 2011-15

Passades les eleccions col·legials celebrades enguany, els col·legis formalitzen la formació de les juntes de govern. Només el col·legi de Girona canvia de president

Barcelona

Presidenta: **MARIA ROSA REMOLÀ I FERRER**

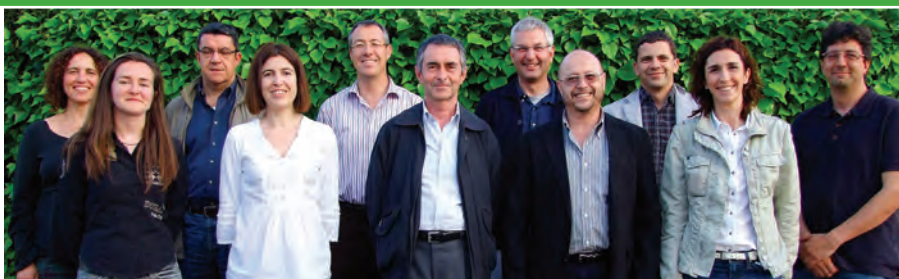
Vicepresident: Antoni Floriach i Puig; secretari: Esteve Aymà i Pedrola; tresorera: M. Àngels Sánchez i Pi; comptadora: Carolina Cuevas i Martín; vocal territorial i delegat Bages-Berguedà-Anoia: Joan Carles Batanés i Subirana; vocal territorial i delegada Osona: Maria Molins Sala; vocal territorial i delegat Vallès Occidental: Jaume Casas i Santa-Olalla; vocal territorial i delegat Vallès Oriental: Sebastià Pujol Carbonell; vocal territorial i delegat Maresme: Antoni Floriach i Puig; Vocals: Jordi Gosalves i López i Adrià Guevara i Ardid

Girona

President: **JOAQUIM ROMANS I RAMIÓ**

Secretària: Anna Sánchez Mayà; tresorer: Joan Marquès i Palomeras; comptadora: Sònia Vergés i Roig; vocals: Albert Cabrera i Masferrer, Pere Ribot i Panosa i Lluís Serrat i Tarrés

Lleida

President: **PERE GARROFÉ I CIRÉS**

Vicepresidenta i Comissió Tècnica: Núria Farreny i Gasol; secretària: Montse Plensa i Cerés; comptador: Jordi Arqué i Garrofé; tresorera: Marga Bernadó i Tomàs; vocals: Neus de Miguel i Pérez, Josep Abadal i Salvia, Francisco Javier Bravo i Sanz, Baldomer Ric i Qui, Abel Serra i Fontanet

Tarragona

President: **JULIO BAIXAULI CULLARÉ**

Vicepresident: Adolf Quelcuti Carceller; secretari: Francesc Xavier Llorens Gual; tresorer: Jordi Adam Andreu; comptadora: M. Teresa Solé Vidal; vocals: Montserrat Muñoz Madueño, Yolanda Fernández Vázquez, José Luis Hernández Osma, Gemma Blanch Dalmau, i Agustí Sevil Ferrer

Terres de l'Ebre

President: **RAMON FERRÉ CAPELLADES**

Vice-presidenta: Teresa Arnal Vidal; secretària: Núria Beltran Descàrrega; tresorer: Carlos Castell Esteller; comptador: Ramon Montesó Gallego; vocals: Victor Castro Hierro, Noelia Cebrián Fernández i Daniel Blanc Ferré

LA TABACALERA A TARRAGONA

Un nou complex sociocultural i sostenible

La màquina de la reconversió de la Tabacalera està en marxa —amb una inversió que supera els 7 milions d'euros—, tot i que la desacceleració econòmica pugui alentir la resta del projecte. La plaça de l'Espai Tabacalera ja és verda i ja ha acollit algun acte públic. Les reformes als dos primers magatzems per a ús públic estan avançades.

L'antic recinte fabril (a la part baixa de la ciutat, d'entre l'avinguda Ramon i Cajal i Passeig de la Independència, i, com a més recents, Cardenal Vidal i Barraquer i Manuel de Falla) serà sens dubte un nou focus cultural i cívic. L'alcalde de Tarragona, Josep Fèlix Ballesteros,

ha declarat que "fins ara la Tabacalera donava la cara al riu però l'esquena a la ciutat". Ara la cara de Vidal i Barraquer comença a estar oberta i neta.

Com totes les grans obres en una època de fred econòmic, aquest macroprojecte de projectes no està exempt de problemes, principalment relacionat amb el finançament a les empreses i als organismes públics contractants (cas de l'Ajuntament) i subvencionadors (cas de la Generalitat i l'Estat). Precisament, el conseller de Cultura de la Generalitat, Ferran Mascarell, va anunciar fa unes setmanes que el nou Museu Arqueològic i altres propostes municipals no podran tenir partida econòmica fins que el projecte no

estigui més definit i hagin els recursos que podrien també provenir de l'Estat.

Actualment, les obres han pogut avançar gràcies a l'impuls de l'Ajuntament i els diners del Fons Estatal d'Ocupació i Sostenibilitat Local FESL 2010 del Govern d'Espanya (el segon pla Zapatero). Els projectes i la supervisió van a càrrec de l'Oficina de Projectes de l'Ajuntament i la direcció de l'empresa d'enginyeria ABM. L'Oficina de Projectes municipal té ja un aval d'experiència pel que fa a diversos projectes executats a la ciutat: parc de l'amfiteatre, plaça Cuba de Sant Pere i Sant Pau, llar de jubilats de Sant Pere i Sant Pau, les cent escales i altres.

ECOEFICIÈNCIA I AUDIOVISUALS

Concretament, les obres a la Tabacalera han començat per l'avinguda Vidal i Barraquer: per la plaça i els dos primers magatzems.

La plaça, ara anomenada Espai Tabacalera, ha contemplat 5 actuacions: la recuperació i depuració de les aigües residuals de la xarxa general de la ciutat, la recuperació i la laminació d'aigües pluvials, el condicionament de l'entorn per conservar i valoritzar el patrimoni històric i paisatgístic, l'estalvi energètic aplicat a l'enllumenat públic i a la façana verda ventilada, a més de l'equipament d'infraestructures innovadores de jardineria i audiovisuals.

Daniel Milà, aparellador i tècnic de l'Oficina de Projectes, ens ha guiat per les obres i ens ha destacat l'excel·lència del projecte per "l'ecoeficiència, la seguretat, el control i la interconnectivitat dels diferents elements" i ha afegit "el caràcter pedagògic d'aquest jardí obert a la ciutat que exemplifica amb elements pràctics i explicatius tot el cicle de l'aigua". Un equipament a subratllar és la façana en jardí vertical o mur verd on s'integra la pantalla exterior per a projeccions audiovisuals més gran d'Europa.

MAGATZEMS

Al Magatzem 1, s'ubicaran la Capsa Jove (que ocuparan l'Associació de Músics de Tarragona i el Departament de Joventut de l'Ajuntament) i a les plantes superiors Tarragona Impulsa (que depèn de la Conselleria d'Empreses, Formació, Ocupació i Consum de l'Ajuntament). Pels diversos usos, es combinaran el que són oficines, amb aules de formació i sales d'assaig, gravació i concert.

Al Magatzem 2, s'ubicarà el Centre de la Imatge i Gestió Electrònica de Documents CIGED, a on passarà el centre d'Arxiu i Documentació Municipal de l'Ajuntament, podent-se ampliar els seus serveis (per exemple per a exposicions) i equipaments: actualment al palau de l'Ajuntament a la plaça de la Font.

L'ús i l'adequació dels altres quatre magatzems, fins la Necròpoli i l'avinguda Ramon i Cajal, estan encara per definir. El govern municipal ha expressat la intenció d'ubicar una biblioteca pública i el Centre de Creació i Pensament Contemporani. Per a l'edifici central, la part més noble, s'ha pensat situar el Centre de Classificació i Catalogació de Materials Arqueològics de Catalunya i el Museu Arqueològic de Tarragona.

Elements verds i per a senyalització a la plaça de l'Espai Tabacalera

Imatge virtual de l'interior de la Capsa Jove (al magatzem 1)

Imatge virtual del nou Espai Tabacalera (a l'av. Vidal i Barraquer)

Un patrimoni valuós

El 22 de maig de 1922, la *Compañía Arrendataria de Tabacos* va ser autoritzada per construir una nova fàbrica a Tarragona en uns solars que havien de guanyar-se al llit del riu gràcies al desviament de la desembocadura i a la construcció d'un mur de construcció. L'edifici i els elements tècnics —molt moderns— no van poder ser operatius fins al 1932. En els seus millors moments, va arribar a tenir 800 llocs de treball, la majoria femenins —fet pioner a Espanya.

Va estar en funcionament fins al 2007. Un any després, el 2008, Altadis (la multinacional que va tenir la propietat els darrers anys) va arribar a un acord urbanístic amb l'Ajuntament de Tarragona mitjançant el qual 60.000 metres quadrats (inclosos edificis) passaven a ser públics, a canvi de l'autorització perquè l'empresa es quedés 55.000 metres quadrats adjacents (15.000 haurien de ser per a habitatges de protecció oficial, dels quals una part important ja està edificada en l'actualitat).

L'estil arquitectònic dels pavellons —neoclàssic industrial, però amb elements modernistes— està en sintonia als utilitzats per a l'exposició universal de Barcelona (1929) i l'exposició iberoamericana de Sevilla (1929). Un dels elements més característics és l'ús de blocs prefabricats, que dona un aspecte unitari a tot el conjunt, on destaquen també els patis i jardins interiors. Amb el moviment de terres per als fonaments, es va poder descobrir el gran jaciment arqueològic romà de la Necròpolis paleocristiana, fet que va obligar a canviar el lloc de construcció.

OBRES ACTUALS

PLAÇA

Espai Tabacalera

Empresa contractista: VICSAN

Empresa de manteniment: Vivers Ter

Pressupost: 3.273.370 €

MAGATZEM 1

Capsa Jove + Tarragona Impulsa

Empresa contractista: GULINVES

Pressupost: 2.155.172 €

MAGATZEM 2

Arxiu (CIGED)

Empresa contractista: CORSAN-CORVIAM

Pressupost: 1.655.741 €

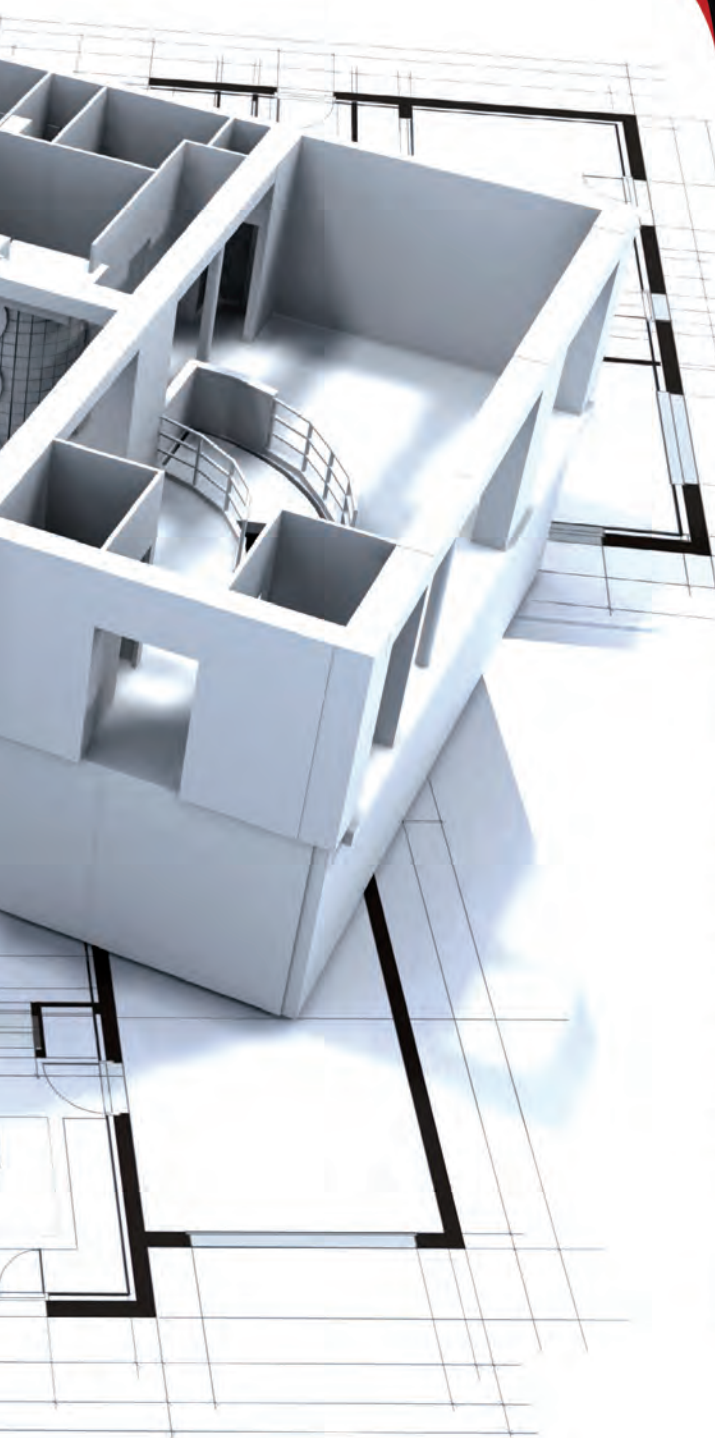
Promotor: Ajuntament de Tarragona

Supervisió: Oficina de Projectes de l'Ajuntament

Arquitecte Tècnic: Daniel Milà Zaragoza

Direcció : ABM Enginyeria

Finançament: FEOSL 2010 (Estat)

Toda la energía que necesita para sus proyectos

Instalar gas natural **en las nuevas construcciones aumenta su valor**. Para ello, Gas Natural le ofrece asesoramiento personalizado y asistencia técnica para que pueda incorporarlo en sus proyectos.

Con gas natural, **los edificios tienen mejor certificación energética**. Nuestros especialistas le aconsejarán para que **sus proyectos tomen forma de manera eficiente, tanto en el aspecto técnico como económico**.

Sus proyectos mejoran con gas natural: la energía del siglo XXI.

Para más información, llámenos al

902 212 211

o entre en www.gasnatural.com

gasNatural

PROPOSTES PER MILLORA

LA CONSERVACIÓ I MANTENIMENT DE L'EDIFICI, LES ASSIGNATURES PENDENTS

La manca de conservació i manteniment és la causa de la majoria de les lesions que apareixen als edificis d'habitatges.

En realitat, a la majoria d'edificis d'habitatges no es realitza cap tasca de conservació o manteniment, si no que es realitzen obres de rehabilitació molt costoses per corregir lesions produïdes per aquesta mancança.

Les comunitats de propietaris han de ser conscients que invertir en manteniment i conservació reduirà considerablement les despeses que els genera no fer-ho.

Per tal de poder programar en el temps les tasques de conservació oportunes, la comunitat de veïns ha d'utilitzar el Manual d'ús i Manteniment de l'edifici.

Els edificis construïts després de 1999, han de disposar d'un Llibre de l'Edifici on s'inclou un Manual d'ús i Manteniment. En la resta de casos, la comunitat habitualment no en disposa.

Des d'un punt de vista legal, la conservació i manteniment dels edificis es regula a partir de la Llei d'ordenació de

l'edificació i les disposicions posteriors que l'han desenvolupat, especialment el Codi Tècnic de l'edificació.

La complexitat dels treballs de manteniment d'un edifici i el cost dels mateixos, està en funció dels materials i sistemes constructius que el conformen, de la seva antiguitat, la seva situació geogràfica, del tipus d'instal·lacions, etc. És per això que **per poder dur a terme un correcte manteniment del nostre edifici és molt important, en primer lloc, demanar l'assessorament d'un tècnic de manteniment, un aparellador.**

El tècnic de manteniment és un professional especialitzat en construcció que realitzarà les inspeccions i planificarà econòmicament i temporalment les obres que l'edifici requereixi. És una figura relativament moderna la qual **sorgeix fruit de la cada vegada major complexitat de les operacions de manteniment que la llei exigeix.**

El manual d'ús i manteniment de l'edifici forma part del Llibre de l'edifici i recull la planificació de les operacions que s'han de dur a terme a les seves instal·lacions i els seus espais annexes de forma periòdica, per tal de conservar-lo en un estat òptim.

Habitualment el conformen les ope-

racions de manteniment preventiu i el substitutiu.

El manteniment preventiu recull les operacions que s'han de realitzar de manera periòdica, ja siguin normatives o recomanades, amb l'objectiu de mantenir els elements en les condicions de disseny, intentant evitar que es degradin amb el pas del temps provocant despeses majors, accidents per una disminució de la seguretat, o que tinguin una aparença de deixadesa. Inclou també un calendari amb la distribució d'aquestes operacions, la valoració econòmica i les condicions per a realitzar la seva contractació.

El manteniment substitutiu es refereix a l'esgotament de la vida útil dels elements que conformen l'edifici i les seves instal·lacions, i cal substituir-los. Es preveu quan caldria realitzar aquestes substitucions i s'estima el seu cost. L'objectiu és programar-les en el temps des d'un punt de vista econòmic i d'afectació al propietari de l'immoble.

Les comunitats de veïns han de considerar que si es fa un bon manteniment preventiu, la vida útil dels diferents elements s'allargarà, obtenint un major rendiment d'aquests.

En aquesta línia i per tal d'implantar

EN RELACIÓ AL MANTENIMENT, LES COMUNITATS ESTAN OBLIGADES A:

Conservar en bon estat l'edificació mitjançant un adequat ús i manteniment, així com rebre, conservar i transmetre la documentació de l'obra executada, les assegurances i garanties amb que aquesta compti

Utilitzar de forma adequada l'edifici, les seves instal·lacions i els seus espais annexos de conformitat amb les instruccions d'ús i manteniment, contingudes en la documentació de l'obra executada

Comunicar al tècnic de manteniment qualsevol anomalia

AR EL NOSTRE HABITATGE

un sistema periòdic de revisió d'edificis d'habitatges, **la Generalitat de Catalunya ha establert un sistema de revisió i un calendari per la Inspecció Tècnica dels Edificis, la ITE.**

La ITE, la Inspecció Tècnica d'Edificis, valora l'estat general de conservació en funció d'una inspecció visual del sistema estructural, les façanes, els patis i l'estat de les instal·lacions.

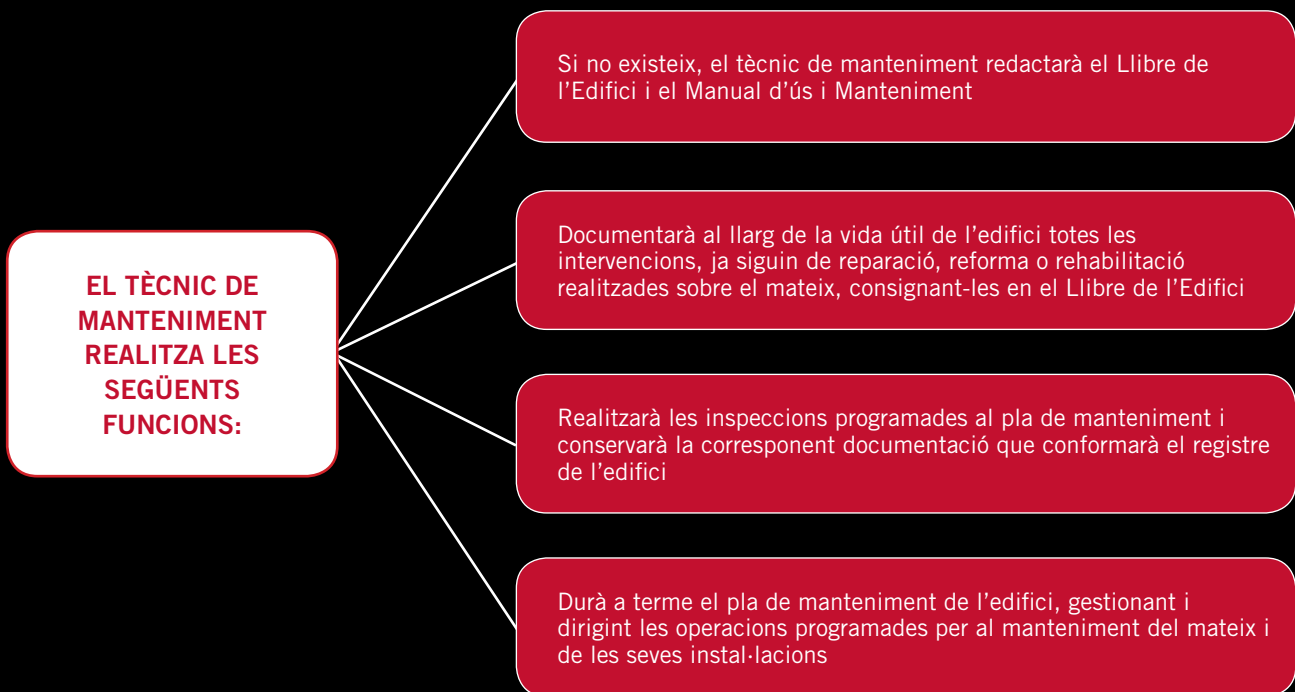
Les comunitats de veïns han

de tenir present que s'han de sotmetre a la Inspecció Tècnica, d'Edificis obligatòriament els edificis de més d'un habitatge amb més de 45 anys d'antiguitat i, **en tots els casos, per poder accedir als ajuts a la rehabilitació que atorga la Generalitat de Catalunya.**

Si la vostra comunitat ha decidit fer obres, recordeu que per tal de poder optar a les subvencions a la rehabilitació, la Inspecció Tècnica de l'Edifici s'ha

d'haver realitzat abans del començament de les obres, en cas contrari no es podrà optar a la subvenció.

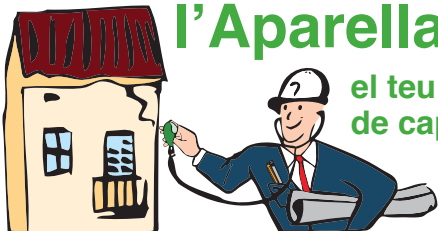
Els professionals competents per realitzar la ITE, per capacitat tècnica tal i com indica el llei, són els APARELLADORS, ARQUITECTES TÈCNICS, ENGINYERS D'EDIFICACIÓ i ARQUITECTES. Els únics veritables especialistes en edificació.

LA SALUT DEL TEU HABITATGE, EN MANS DE TÈCNICS COL·LEGIATS

Per què el teu tècnic de capçalera? Perquè l'aparellador, arquitecte tècnic o enginyer d'edificació és el tècnic més proper, **especialista** en construcció, que et donarà resposta a qualsevol qüestió relacionada amb el teu edifici o habitatge.

l'Aparellador,
el teu tècnic de capçalera

Si necessiteu:

- Un certificat d'habitabilitat
- Un Test de l'Edifici (ITE), per sol·licitar una subvenció
- Un peritatge o taxació
- Donar d'alta una activitat
- Assessorament en qualitat i seguretat a les obres
- El Llibre d'ús i manteniment del vostre edifici

Si al vostre edifici o habitatge:

- Li cal una rehabilitació
- Penseu fer-hi obres
- La façana no està en condicions
- Hi ha esquerdes, humitats o deficiències
- Cal posar-hi un ascensor
- Teniu problemes d'accessibilitat

SAACU SERVEI D'ATENCIÓ I ASSESSORAMENT A CONSUMIDORS I USUARIS

EN BONES MANS: Contacteu amb el SAACU per comptar amb els serveis de TÈCNICS COL·LEGIATS que són garantia de responsabilitat professional i seguretat jurídica. **Servei gratuït.**

Tel. 977 212 799 (ext. 3)
a/e: info@apatgn.org
saacu.apatgn.org
www.apatgn.org

Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Tarragona

OBRA DE CONSTRUCCIÓ DEL NOU TEATRE TARRAGONA

L'Ajuntament de Tarragona adquireix els anys 90 l'antic edifici del "Cine - Teatre Tarragona", però no és fins l'any 2001 que es convoca un concurs de projectes.

A resultes del mateix s'encarrega a l'arquitecte tarragoní Xavier Climent, juntament amb un equip multidisciplinari, la redacció del projecte definitiu del nou "Teatre Tarragona", que va ser lliurat l'any 2002.

Finalment l'any 2003, sota la direcció facultativa de l'arquitecte Xavier Climent, l'enyorat company Francesc Alsina i jo mateix, s'executa l'enderrocament de l'antic edifici.

Després de diversos ajustos de projecte per les compres i cessions sobre les finques contigües, d'algun canvi provocat per les característiques dels fonaments trobats a les cases veïnes i pel tipus de terreny del solar, s'inicien les obres el 2006.

L'empresa adjudicatària, amb qui comencem els treballs serà Imaga, que executa tota la estructura i una bona part de les instal·lacions de climatització, electricitat i protecció incendis, fins que a finals de l'any passat entra en concurs de creditors arrastrant les empreses subcontractades.

Aquest entrebanc obliga a tenir que liquidar el contracte amb Imaga i a l'Ajuntament a adjudicar l'acabament del teatre a una nova empresa. La empresa a que s'assigna la continuació dels treballs és Solius.

No ha estat fins a primers de 2011, que els treballs han pogut agafar un bon ritme, preveient-se la data d'acabament a finals d'any i la utilització com a nou espai de teatre a Tarragona, dins del 2012.

Especificacions de l'equipament

El solar ha condicionat el projecte executiu pel desnivell entre el carrer posterior Santa Clara i la Rambla Nova. Els sis metres existents han estat perfectament resolts per l'arquitecte redactor del projecte, situant l'escenari a la cota de

Façana Rambla Nova

Santa Clara i a la vegada obtenint-se un vestíbul multifuncional a nivell de l'accés per la Rambla. La situació de l'escenari permet la carrega i descàrrega de les companyies per la Rambla Vella.

Originàriament l'edifici constava de dos nivells més, però per ajustos pressupostaris l'Ajuntament va decidir deixar d'aixecar els dos últims sobre la Rambla.

Les plantes queden relacionades per tres escales pel públic i una per servei intern. Aquesta uneix tots els nou nivells i dona accés a les instal·lacions de traïment.

El nivell 1 correspon al vestíbul d'accés des de la Rambla Nova. Disposa d'un gran àmbit, per usos diversos i servei de bar. A la part posterior es troben els serveis públics i els camerinos dels actors. Sobre aquesta zona trobem el fossar dels músics, la sala de canvis ràpids i espera pels actors, magatzems i el fons de l'escenari on descansa la part desmuntable del paviment de fusta.

Situat al nivell 2, amb vistes a la Rambla Nova, es troba el primer foyer. Es tracta d'una mitja sala amb balconada sobre el vestíbul i que és apte per fer-hi qualsevol tipus d'acte vinculat o no a l'espai teatral.

No és fins el nivell 3 que trobem l'accés a la platea. Es fa a partir d'un foyer amb gran finestral i amb un forat central que el comunica visualment, amb els nivells inferior i superior.

L'accés a la platea es fa per la part posterior i per un lateral.

Totes les plantes públiques disposen d'un ascensor amb una capacitat de 16 persones.

El nivell 4 correspon a l'amfiteatre, amb les grades disposades de tal manera, que permeten una perfecta visió sobre l'escenari.

L'últim espai que podem considerar públic és la planta superior, o nivell 5, que queda reservada a oficines vinculades al teatre.

En els nivells superiors 6 i 7 hi ha les instal·lacions de climatització, generador, plaques solars i un dipòsit d'aigua contra incendis de 35.000 litres.

El resultat final ens ha donat una capacitat per a 699 persones, repartides entre platea i amfiteatre.

Punt i a part és el escenari que amb una superfície en planta de 239 m², permet un correcte accés de material a peu pla i disposa d'un "muntapianos" que uneix la zona de magatzems amb

la cota de l'escenari. Tot ell està edificat a base de murs de formigó armat, amb una alçada total de quasi 29 m sobre la Rambla. Disposa de dos galeries i una pinta superior sobre la totalitat de la superfície de l'escenari. Per sobre amb la contrapinta ens trobem la cota més alta de l'edifici, corresponent al nivell 10.

La boca de l'escenari és de 12,50 m d'amplada per 7,80 m d'alçada. Un teló tallafocs situat a la cara interior, permet aïllar l'escenari de la platea i de la resta d'espais públics, en cas d'emergència.

Finalment, ens fixarem amb la façana per la Rambla. El projecte ha volgut recordar el disseny i criteri de l'anterior edifici. Així ha mantingut els cinc ulls de bou i la figura de la carassa del "Cine Teatre Tarragona". Igualment, una cornisa correguda, a l'alçada de la dels edificis contigus, manté visualment l'antiga alçada reguladora de la Rambla Nova. Un gran finestral, que permet veure l'interior de l'edifici des de la coca central de la Rambla, queda envoltat d'un plafonat de fusta en tres plans diferents, iguals a l'edifici original i tot emmarcat amb un aplacat de pedra natural.

Problemàtica de l'execució

El primer entrebanc que es va presentar va ser la duresa de la roca on es tenien que encabir les rases de fonaments. Els picons de les màquines produïen vibra-

cions als edificis colindants, fins al punt que van aparèixer fissures a parets mitgeres. Això va fer replantejar el sistema i es va decidir utilitzar una màquina amb fresadora, que va fer el rebaix i la obertura de fonamentació. Aquest canvi va suposar un increment de cost i un alentiment considerable, però va donar seguretat a l'execució.

Les alçades dels murs de formigó armat que formen la caixa escènica i la separació entre zones públiques i privades, van representar una dificultat afegida, que en tot moment va ser correctament controlada per l'empresa Segicons, com a coordinadora de la seguretat de l'obra. Igualment les àmplies llums que calen salvar en edificacions d'aquesta mena, sempre presenten dificultats d'execució i posta en obra i fins i tot de transport.

Tot i això les constants reunions entre la direcció facultativa, l'empresa adjudicatària i les subcontractes, sense obviar la professionalitat dels operaris que han intervingut, s'ha pogut executar correctament.

El retard en l'acabament de l'obra, deixant apart la problemàtica pròpia de l'execució, s'ha produït pel canvi de normatives. L'entrada en vigència del nou Codi Tècnic de l'Edificació i l'adaptació d'algunes zones del teatre a petició de l'empresa d'escenografia que l'Ajunta-

ment va escollir, ha obligat a la redacció d'un reformat de projecte.

Tantmateix s'ha fet i és difícil i delicada l'execució de les instal·lacions que es necessiten en un projecte d'aquesta tipologia.

Els diversos capítols de climatització, enllumenat convencional i d'espectacles, juntament amb les instal·lacions de veus i dades, aïllaments acústics etc. han d'anar lligades amb les normatives pròpies de les instal·lacions contra incendis.

Això obliga a que qualsevol variació de traçat o canvi, s'hagi de contrastar amb les zones definides en projecte com a sectors d'incendis.

Relació d'agents que actualment intervenen

Direcció facultativa

XAVIER CLIMENT (arquitecte)
RAMON ROVIRA (arquitecte tècnic)

Representació Ajuntament

DANIEL MILÀ (arquitecte tècnic)

Empresa adjudicatària

SOLIUS

RAMON ROVIRA I ROCA
Arquitecte tècnic

CRISI I BOMBOLLA (2000-2009)

La dècada del col·lapse

Sembla clar que tots els implicats en el sector de la construcció hem de reconèixer la nostra contribució a l'estat actual de l'economia: els tècnics, els promotors i venedors, els constructors i treballadors del sector, les administracions i els polítics, els bancs i caixes, i també la major part de la nostra societat per la participació en un consum que semblava no tenir límits.

La crisi i l'adaptació contínua

Ha quedat demostrat que la manca de control de les autoritats polítiques sobre el funcionament de les empreses financeres (els anomenats "mercats"), i la manca de racionalitat i de planificació de les respostes dels governs a les necessitats de la població en matèria d'habitatge han produït la desfeta actual. Quan es fa referència a la crisi de la construcció, hem de reivindicar, en primer lloc, l'aplicació del sentit original de la paraula "crisi", es a dir, moment de mutació, adaptació, trànsit, canvi, superació, i no simplement com a dificultat, conflicte, problema o perill.

L'autèntica crisi de la construcció és conseqüència de l'adaptació contínua que la indústria i els seus agents (constructors, tècnics, fabricants, indústries auxiliars, operaris, etc.) estan afrontant davant la proliferació de noves tècniques, materials i normativa. Una adaptació que s'ha produït de forma accelerada, en molt pocs anys, amb l'objecte d'avançar cap a la modernització i tecnificació del sector.

Durant les darreres tres dècades, s'han publicat un allau de disposicions d'aplicació tècnica o de referència obligatòria. En diversos casos, només amb 10 anys de vigència; també han canviat les condicions d'habitabilitat i de l'urbanisme, competències exclusives de la Generalitat. Els responsables polítics han viscut en un estat de febre normativa permanent.

Pot dir-se que la "crisi de la construcció" és independent i anterior a l'actual conjuntura, i s'ha d'entendre com el resultat d'un procés de creixement, desenvolupament i adaptació a nous requeriments i al progrés d'una societat que cerca la seva modernització i –com ara diuen– l'optimització dels recursos disponibles. Pel que respecta a la "bombolla" financera, es defineix com l'abundància d'una gran quantitat de transaccions de béns a preus molt més alts que el seu valor econòmic fonamental. Tant

se val si es tracta de béns mobiliaris com d'immobles, amb la característica especial que, en aquest darrer mercat, el col·lapse dels preus és molt més lent.

Aproximació a l'entorn concret

Suposem que una persona física o jurídica ha decidit fer una promoció immobiliària. Té l'objectiu, el seu emplaçament i disposa d'una formulació del projecte. Quin és el pas fonamental per tirar-ho endavant? Cercar el finançament, i la forma més comuna per aconseguir-lo serà la de préstec hipotecari. Per la meua experiència com a pèrit taxador per a dues societats del 1993 fins el 2006, puc dir que el funcionament d'una entitat financera, en aquesta activitat, ve a ser a grans trets el següent:

Els agents que atorguen els préstecs hipotecaris d'una promoció mitjana o petita són els delegats de les oficines, condicionats per la seva pròpia responsabilitat, la seva professionalitat i per un esperó corporatiu anomenat "fixació d'objectius anyals". Acomplir aquests objectius pot suposar un substanciós complement del seu salari i una empena per pujar de categoria dins la seva empresa. I no vull entrar en els hipotètics "agraïments" que poden arribar-li del promotor satisfet...

Després d'una primera avaluació del projecte i del perfil del sol·licitant per part del delegat, cal complir la normativa que regula els préstecs hipotecaris i les tècniques de valoració dels béns immobles que els han de finançar. La peritació que fixa el seu "valor de mercat" l'ha de fer un expert taxador a través d'una societat de taxació creada específicament per a aquesta finalitat.

Palanquejament

L'import dels préstecs hipotecaris per als habitatges, que no hauria de ser superior al 80% del valor de taxació, en diversos casos l'ha ultrapassat. Motius? Per arribar als "objectius anyals" fixats per l'entitat financera, per les consideracions personals del delegat, o per la pressió que pot exercir la conservació d'un client amb un volum de negoci atractiu. Els motius que porten a inflar un preu poden ser complexos, però sempre responen a un únic interès: els diners. Cas que el taxador insisteixi a mantenir al seu informe un valor inferior, la pràctica ha consistit a obtenir l'autorització de la societat de taxació que, al capdavall, i com a societat comercial que

és, també ha de buscar el seu benefici.

Es comprèn que si, al valor "optimista" assignat a una promoció, s'afegeix un interès baix, l'optimisme s'estén amb un efecte multiplicador tan gran com l'àmbit d'influència que assoleix una actuació d'aquesta mena. D'uns interessos fixats en el 12 o 13% de cost del diner a la dècada 1990/1999, es va passar al 3,50 o 4,00% a la dècada 2000/2009. Una tercera part del preu anterior.

Els preus baixos, afegits a una vigilància laxa de la solvència del sol·licitant, varen contribuir a la difusió de les compres d'immobles. Per què? No pas per satisfer una necessitat, sinó com a pura inversió especulativa. I això va contribuir a generalitzar una actuació coneguda com palanquejament (en castellà, "apalancamiento"). Què és? Consisteix a emprar el mínim de capital propi i el màxim de crèdit en una operació financera per tal d'augmentar la rendibilitat a obtenir. Amb aquest mecanisme també s'augmenta el risc de l'operació ja que les possibilitats d'insolvència o incapacitat d'atendre els pagaments són més grans.

De retruc, l'Administració

Entre les "alegries" més notables, i que ara han resultat ser un problema per les seves greus repercussions als nostres pobles i ciutats, hi ha l'augment dels ingressos dels ajuntaments per taxes municipals i ICIO. Aquests ingressos van permetre el creixement dels cossos de personal, més per causa de coneixences, amistat o parentiu, que per la superació de proves públiques reglamentàries. A diferència de l'equipament de material i medis auxiliars, això ha esdevingut un cost permanent en salaris que suposa un llast molt difícil de corregir. L'Administració, en particular la local, també ha vist amb bons ulls les operacions urbanístiques no planificades (requalificacions, modificacions puntuals del planejament i convenis urbanístics). Aquestes operacions consisteixen, bàsicament, a modificar la tipologia, emplaçament, quantitat del sostre edificable o ordenances concretes.

Sempre he considerat aquesta mena d'actuacions si més no irregulars, injustes i sospitoses. Irregulars, perquè surten de la norma general aprovada a través d'un procés complicat que exigeix una participació social més amplia. Injustes, perquè sovint milloren uns terrenys d'inferior rendiment urbanístic inicial en detriment d'altres que

ja disposaven d'aquella qualificació i havien acumulat unes despeses superiors als que es modifiquen. Sospitoses, pel fet que la seva aprovació no se sotmet a un control tan ampli com el de la norma general.

Apagar incendis amb gasolina

Pel que fa al sòl, durant la primera meitat de la dècada que ens ocupa, i com a conseqüència de la febre desfermada per disposar de terreny edificable per mantenir el creixement, el seu preu ha cavalcat encara més depressa que la resta de preus del sector. El pensament del promotor davant d'una oferta inicialment forassenyada era: "És molt car però dins uns mesos el podria vendre guanyant-hi, com a mínim, un 15%". Aquesta "filosofia" va produir la figura del "passi", consistent en assegurar la reserva d'un terreny amb un pagament simbòlic al propietari original i fer la seva revenda o passi per un preu molt superior a un promotor assedegat de negoci.

La Generalitat de Catalunya, potser esverada per l'augment de promocions immobiliàries que sortien sense aturador per tot arreu, va aprovar el Text Refós de la Llei d'urbanisme (DL 1/2005, de 26 de juliol), el seu Reglament (Decret 305/2006, de 18 de juliol) i, en sintonia per la intranquil·litat que hom entreveu al contingut de la Llei 8/2007, de 28 de maig, estatal, promulga el Decret Llei 1/2007, de 16 d'octubre, de mesures urgents en matèria urbanística.

És en base a aquesta darrera norma que el Govern de la Generalitat "inventa" les Àrees Residencials Estratègiques (ARE). Amb el seu desenvolupament, el febrer de 2008, i ja amb la situació de la promoció molt deteriorada, preveu ubicar a tota Catalunya 90.157 habitatges nous. El març de 2009, se'n aproven 15.087 a tot el Camp de Tarragona, dels quals corresponen 5.769 només a Reus (ARE X-Passeig Nord), 3.248 a Tarragona i La Canonja, abans de la formalització de la seva segregació (AREs XI i XII), 1.146 a Els Pallaresos (ARE VIII) i 962 a Perafort (ARE IX), entre les poblacions examinades a les taules que incorpore més endavant.

Tot això amb la connivència de 10 ajuntaments, entre els quals hi ha els que tenen més excedent d'habitatges buits del Camp. Aparenta que, per tal d'apagar un incendi, se'ls hagués acudit regar amb una mànega de gasolina. A Reus, per exemple, la quantitat d'habitatges nous previstos coincideix, pràcticament, amb la dels habitatges buits l'any 2009, de la taula corresponent. Els nous gestors polítics de l'Ajuntament de Reus insisteixen a dur en-

davant l'ARE Passeig Nord (5.679 nous habitatges); això sí, trossejant-lo "en funció de la demanda" per a "dins d'un parell d'anys". Sembla que no es fan càrrec de la magnitud del problema.

Oficines al galop

Les mateixes entitats financeres, per tal d'apropar-se encara més a un mercat en ebullició, van començar a obrir oficines a tot el territori estatal. Entre l'any 2000 i el 2008, el seu número va passar de 38.931 a 45.616, és a dir, un creixement del 17,17%. El resultat d'aquesta eufòria ha estat el dubtós honor de convertir Espanya en el país del món amb més sucursals bancàries per habitant.

Amb la crisi econòmica, la conseqüència no ha trigat a manifestar-se i ho ha fet en forma de tancament de delegacions, acomiadaments i prejubilacions. La qüestió esdevé escandalosa quan ens assabentem dels beneficis que segueix acumulant el sector financer i –més encara– dels guanys que semblen merèixer els responsables (sic.) dels consells d'administració i presidències. Alguns dels seus directius han considerat un deure de solidaritat rebaixar-se els seus emoluments fins un 10,3%. Tot un gest. O una burla.

No oblidem que ens movem dins un sistema econòmic que, fins fa ben poc, tot-hom ha reivindicat com de "lliure mercat". Pel que sembla, això vol dir que el més fort econòmicament ha de fer el que pugui per dominar-lo sense que l'Estat hi intervingui més que en la mínima expressió. La ironia és que els qui més defensaven el lliure mercat, fa pocs mesos han reclamat ajuts econòmics.

Vigilància negligent i despertar tardà

Darrerament, hem sabut que l'autoritat econòmica del país, que, de fet, és responsable de regular el nostre sistema financer i que ha vist que la situació ha arribat fins on som ara (el governador del Banc d'Espanya), ha advertit que els salaris (s'entén que no els dels "responsables" financers) estan creixent massa. Sembla que vulgui justificar la seva indolència anterior amb declaracions sobre la necessitat de la reforma laboral i la debilitat del consum privat.

També una altra personalitat, el president de la CEOE, amb una elevada (cal suposar) formació econòmica, està reclamant reformar a la baixa les cotitzacions per accidents dels treballadors i també regular l'actualització dels salaris per desvincular-los de l'índex de preus del consum (IPC) i lligar-los a la productivitat. No ha especificat si es tracta de la productivitat

del capital, que és la que genera els "bonus" i sous milionaris dels consellers i el repartiment de beneficis. Em sorprèn que s'insisteixi a reformar el mercat del treball i s'oblidi l'origen de la crisi actual, tot mantenint paralitzada de ja fa quatre anys la reforma del mercat financer.

Incrementos de població i habitatges

L'entorn geogràfic que conec i que analitzo aquí és el format per les poblacions dels voltants de Tarragona i Reus. Aquestes poblacions han servit de coixí per acollir els compradors d'habitatges disconformes amb els preus de les capitals de la comarca.

Exposaré els sis casos més representatius per comprendre com han anat les coses. Tots els municipis que es recullen, llevat de la capital, ultrapassen la mitjana de creixement de la comarca. Per tal de remarcar l'augment desproporcionat de la quantitat d'habitatges construïts durant aquesta dècada, he considerat convenient referenciar-lo amb el creixement total de la població empadronada, tenint en compte no només el creixement vegetatiu sinó també el produït pels corrents migratoris interior i exterior, i amb la quantitat d'habitatges lliures o desocupats que segueixen existint.

En ambdós casos el percentatge d'increment de població i habitatges acabats és sensiblement menor que la mitjana comarcal, la qual cosa es justifica pel fet que han actuat com a focus d'expulsió de la demanda de nous habitatges.

Pel que fa a la població, diversos casos destaquen en la observació de les dades: A l'entorn de Reus, les viles d'Almóster, Botarell i Castellvell del Camp han absorbit una quantitat de població atreta per la seva proximitat, la disponibilitat de sòl urbanitzat i els seus preus molt més baixos que a la capital. També Mont-roig del Camp s'ha aprofitat de la millora de la seva comunicació per carretera i la nova urbanització a tocar del camp de golf, però no el considero, com tampoc Cambrils, atès la forta influència del turisme a les seves urbanitzacions.

Respecte a Tarragona, sobresurten els augments del Catllar, els Pallaresos, Perafort-Puigdelfí i, especialment, la Pobla de Mafumet, que després de molts anys amb creixements baixos per l'efecte dissuasiu de la proximitat del polígon industrial nord, gràcies a la disponibilitat d'infraestructura urbanística preparada i –no ens enganyem– per la gran diferència de cost del sòl edificable, va assolir el major creixement proporcional.

Quant als habitatges acabats, desta-

quen Almoſter, Montbrí del Camp i Riudoms, al Baix Camp; i Altafulla, Constantí, el Morell, els Pallaresos i, per sobre de tots, la Pobla de Mafumet que, amb un augment de 1.320 habitatges (un 272,16% respecte als 485 de l'any 2001), suposa un enfarfec que costarà molt de pair.

Sense dades!

Pot semblar inversemblant, però, al moment d'elaborar les taules, no he trobat estadístiques anuals ni registres actualitzats sobre la quantitat d'habitatges desocupats en cada municipi. La suma d'habitatges desocupats als municipis examinats és, com a mínim, de 19.256 (Baix Camp, 7.006 unitats i Tarragonès, 12.250 unitats), quasi un 30% més que la quantitat total dels habitatges aprovats el 2009 pels AREs del Camp de Tarragona.

Cal suposar que la munió d'urbanistes i professors de la Universitat Politècnica de Catalunya (vuit arquitectes, dos enginyers, un advocat, un ambientalista i un arquitecte tècnic) que varen redactar (i és de suposar que varen cobrar) el Pla Director dels ARE del Camp de Tarragona no s'havien plantejat què s'hauria de fer amb els habitatges desocupats. ¿Potser pel fet que, per treballar des de la distància, no els hi calia conèixer aquestes dades?

Els mitjans ens informen que, a la província, durant el primer semestre de 2011, s'ha produït un saldo negatiu (més sortides que arribades), de 3.434 immigrants vers els seus països d'origen. Aquest fet produirà, al menys, 1.400 habitatges desocupats més a la quantitat ja apuntada en aquest estudi.

Però, hi ha responsables?

Tot i que la cançó els darrers anys ha estat

la de la defensa aferrissada del sistema de lliure mercat amb la filosofia que "el mercat s'autoregula tot sol", quan han arribat les fortes sotragades tothom mira cap el "pare Estat" i demana ajuts i responsabilitats. La realitat és que, vertaderament, n'hi ha, de responsables. Hem vist que les ganxes de fer clients de les entitats financeres, oferint diners a preus baixos i amb condicions còmodes (si més no això ens pensàvem), ha beneficiat als seus gestors de primera línia i, moltíssim més, als càrrecs de la cúspide en forma de "bonus", premis, incentius, etc. De retruc, les societats de taxació d'immobles han estat dòcils als requeriments dels seus patrons i han sobrevalorat molts immobles per damunt del 20%-30%.

I qui ho havia de controlar, això? El nostre sistema financer té una entitat de control, regulació i supervisió que no és altra que el Banc d'Espanya. Aquesta entitat ha deixat fer sense complir les seves funcions ni seguir les indicacions del Sistema Europeu de Bancs Centrals. Caldrà deduir, doncs, que el seu governador, Miguel Ángel Fernández Ordóñez, no ha fet la seva feina. Per la seva part, el ministeri del ram (Economia i Hisenda), en un afany de recaptar sense parar, s'ha fet el distret en temes majors i s'ha dedicat a perseguir als petits, assalariats o funcionaris, i a recollir ingressos atípics en privatitzar empreses estratègiques (com ENDESA). I això, sense molestar les grans rendes, sense analitzar les abundants operacions notariales deformades, sense investigar sobre el benefici social real que surt de les fundacions privades que cotitzen el mínim o res pel seu patrimoni, i sense abordar l'important volum de frau i evasió de capitals. No ha tingut el coratge d'aprofitar les alegries per dur a

terme una reforma fiscal promesa de fa... Quants anys?.

En els casos dels senyors Rodrigo Rato i Cristobal Montoro (responsables d'aquest ministeri entre 1996 i 2004) no és estrany que això s'hagi produït, donada la seva incondicional adscripció a aquella filosofia del lliure mercat. Però caldria demanar al senyor Pedro Solbes (casualment, el valor de Miguel Ángel Fernández Ordóñez i també, casualment, ara requerit com alt càrrec d'ENDESA) que expliqués aquesta actitud aparentment endormiscada.

La nostra (també per la quantitat dels nostres impostos que ha rebut) Generalitat de Catalunya ha mantingut durant aquesta dècada la mateixa actitud inoperant en el control dels instruments al seu càrrec. No ha exercit amb decisió l'exigència vers els municipis d'uns plans urbanístics generals actualitzats. Ha autoritzat una, al meu parer, excessiva quantitat de modificacions puntuals sense una clara justificació general de les seves repercussions. No ha forçat els ajuntaments a complir els terminis de presentació dels comptes anuals. Ha badat en les darreres propostes de més habitatges (ARE), sense intentar contribuir a l'absorció dels excessos d'habitatges ja construïts i que ara representen un malbaratament social inassumible.

Si hem de personalitzar, hem d'assenyalar als Consellers d'Ordenació Territorial, senyors Pere Macias, Felip Puig i Joaquim Nadal que, del 1999 al 2009, han disposat de temps suficient per tal de corregir disposicions i esmoreir la inflada de la bombolla immobiliària. Per què no ho van fer? Potser el responsable directe, Sr. Joan Llorç Corbella, Director General d'Urbanisme del 2000 al 2007 i a cura dels Plans Directors a partir del 2007 tampoc no els hi va saber comunicar aquesta "moguda".

Com tots hem experimentat, de manera directa o indirecta, la cobdícia humana és insaciable. És un dels principis que mou el món i, en concret, el nostre sistema econòmic; per això des d'aquí m'uneixo als que reclamen la seva regulació.

Ara que cadascun tregui les seves conclusions. Algunes de les meves, amb més dades i l'informe complet, estan a la web col·legial.

ENRIC SUÁREZ SOLER
Arquitecte tècnic

MUNICIPI		HABITATGES					
		2001 (segons INE)			2009	Comptadors d'aigua a 31-12-2009	Habitatges desocupats el 31-12-2009
Total habitatges familiars	Habitatges buïts	Habitatges ocupats					
MUNICIPI DEL BAIX CAMP	Reus	40.875	6.825	34.050	53.841	48.034	5.807
	Almoſter	429	59	370	589	550	39
	Borges del Camp	809	183	626	1.052	891	161
	Botarell	406	76	330	547	ND	76
	Castellvell del Camp	832	40	792	1.151	1.074	45
	Montbrí del Camp	750	116	634	1.787	1.319	446
	Riudoms	2.195	247	1.948	3.033	2.570	432
MUNICIPI DEL TARRAGONÈS	Tarragona	59.014	10.136	48.878	73.973	50.463	10.136
	El Catllar	1.996	59	1.937	2.541	ND	59
	Constantí	2.131	390	1.741	2.185	2.494	390
	El Morell	1.023	175	848	1.881	1.727	154
	Els Pallaresos	1.275	50	1.225	2.411	1.512	899
	Perafort-Puigdelfí	327	101	226	490	547	101
	La Pobla de Mafumet	485	93	392	1.805	1.227	511

Buscar text complet a la web del COAAT:
www.apatgn.org

Jornada: La convención Internacional de la ONU sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad

El passat 16 de setembre es va portar a terme aquesta Jornada organitzada per la Fundació tutelar de les Comarques de Tarragona – Fundació AEquitas i on va participar com a entitat col·laboradora el Col·legi d'Aparelladors Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació.

En la 2a taula rodona de la Jornada, corresponent a "Accessibilitat universal i entitats locals" la **Fundació Tarragona Unida** va poder fer una breu ponència sobre la qüestió de l'accessibilitat. Abordant en primer lloc una sèrie de generalitats i conceptes referents a les barreres, en general, i l'accessibilitat per, posteriorment, fer una descripció d'un parell de les intervencions més significatives que aquesta fundació ha portat a terme des de la seva creació l'any 2003.

En concret es van comentar:

- Anàlisi de l'accessibilitat de l'entorn urbà de la ciutat de Tarragona. (2005)
- Guia d'accessibilitat de Cambrils per a persones amb mobilitat reduïda. (2009)

Aprofitant l'assistència a l'acte, no es va voler deixar escapar l'oportunitat de mencionar, la necessitat de que l'Ajuntament de Tarragona posi fil a l'agulla per elaborar el Pla d'Accessi-

ibilitat que tant necessita aquesta ciutat, ja que, tal i com es va remarcar; **en matèria de supressió de barreres, a la ciutat de Tarragona hi ha molt, moltíssim treball a fer.**

La anècdota de la Jornada és que, si bé estava previst que es realitzés, en la seva totalitat, a la sala d'actes del il·lustre Col·legi d'Advocats de Tarragona, aquesta taula rodona i la posterior corresponent a "Dret a viure de forma independent i a ser inclòs a la comunitat", donada la existència de barreres arquitectòniques que impedièen als ponents, amb cadira de rodes, poder accedir a la estrada, es va d'haver d'habilitar cuita i corre un altre espai que fos més accessible on poder fer les ponències previstes.

De la gràcia de la anècdota, a la seriositat del fet. Com es menja això? Una jornada on s'ha de parlar dels drets de les persones amb situació de discapacitat i, on ja d'entrada, no podien accedir pels seus propis medis al lloc on s'havien de fer escoltar, de la mateixa manera com ho estaven fent la resta de ponents de la jornada.

Problemes de "logística" a banda. Informació, sensibilització i conscienciació es el que encara manca en molts àmbits de la societat.

Tarragona Sense Barreres

El grup Tarragona Sense Barreres—TSB— neix l'any 2005 com una estratègia del Servei Municipal de la discapacitat, adscrit a la Conselleria de Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Tarragona, per canalitzar les demandes de millora d'accessibilitat realitzades per la ciutadania amb mobilitat reduïda mitjançant un equip de treball voluntari que, amb l'elevació de propostes, esdevingui referència davant les instàncies municipals com d'altres (responsables polítics, tècnics i tècniques, empreses, etc.).

Així, TSB, que fuig de constituir-se com a entitat amb el convenciment que és la tasca desenvolupada el que li ha de donar "entitat", està convençut que el coneixement vivencial adquirit per la situació de discapacitat dels seus membres ha d'entrar en un diàleg imprescindible i enriquidor amb el coneixement tècnic i polític.

Volem destacar el treball compartit amb el departament de Mobilitat de l'Ajuntament de Tarragona, l'Empresa Municipal de Transport i la Guàrdia Urbana de la ciutat.

En l'actualitat, TSB té presentació en òrgans de participació com els Consells Municipals de Mobilitat i de la Discapacitat, havent participat destacadament en el procés realitzat en el Pacte de Mobilitat, així com en altres convocatòries relacionades.

El grup ha establert vincles amb el COAATT a través de la seva Fundació Tarragona Unida amb la ferma intenció de treballar plegats, i justament podent-nos nodrir de la saviesa que atresora l'arquitectura tècnica i els seus professionals en l'àmbit de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.

Fundació
Tarragona Unida

Fundación Aequitas

Convención internacional de l'ONU sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat

Publicat pel Departament d'informació Pública de les Nacions Unides maig de 2008

El conveni sobre els Drets de les persones amb discapacitat va entrar en vigor el 3 de maig de 2008, no hi havia hagut abans un tractat global específic que atengués les necessitats de les persones amb discapacitats, les quals conformen la minoria més gran del món.

El propòsit del conveni, segons s'estipula a l'article 1, es "promoure, protegir i garantir que totes les persones amb alguna discapacitat gaudeixin totalment de la mateixa manera de tots els drets humans i llibertats fonamentals i que es fomenti el respecte a la seva dignitat inherent".

La convención i cada un dels seus articles es basen en vuit principis rectors i entre ells es troba el de l'accessibilitat. Sobre la qüestió fonamental de l'accessibilitat (article 9), la **Convención obliga als Estats a identificar i eliminar obstacles i barreres d'accés** perquè les persones amb discapacitat puguin accedir al seu entorn físic, als mitjans de transport, a les instal·lacions i serveis públics, i a les tecnologies de la informació i les comunicacions.

S'ha de donar accés als edificis, camins, transport i demés instal·lacions interiors i exteriors, com les escoles, els habitatges, les instal·lacions mèdiques i els llocs de treball". Els països han de desenvolupar normes mínimes per l'accés a instal·lacions i a serveis públics i garantir que les instal·lacions privades i els serveis que s'ofereixin al públic, tinguin en conta els accessos.

Fer canvis conforme el conveni beneficiarà no tan sols a les persones amb discapacitat, sinó també a tots els demés. Els canvis de disseny que es necessiten per seguir el conveni al peu de la lletra generen noves idees i innovacions que milloraran la vida de totes les persones. **El Conveni promou el "disseny universal"**, es a dir, el disseny de productes, entorns, programes i serveis que tota la gent pugui utilitzar en la major mesura possible, sense necessitat de fer adaptacions o dissenys especials.

En alguns estudis, el Banc Mundial va trobar que la despesa de incloure elements d'accés al moment de construir un edifici, es mínim. S'ha demostrat que al fer edificis accessibles afegeix menys de l'1% a la despesa de construcció.

El tractat considera la discapacitat com el resultat de la interacció entre un ambient inaccessible i una persona, més que com un atribut inherent a un individu. Reemplaça l'antic "model mèdic" de la discapacitat, per un model social i de drets humans que es basa en el fet de que la societat és la que "inhabilita" a les persones amb discapacitat perquè exerceixin els seus drets humans com a ciutadans.

Els Estats que han ratificat el Conveni, tindran que adaptar la seva legislació a les normes internacionals que s'estipulen al tractat, i estan obligats legalment, a tractar a les persones amb discapacitat no tan sols com víctimes o membres d'una minoria, sinó com subjectes de dret que tenen drets clarament definits.

ARQUITECTURA MODERNISTA (13b)

1930. ORFEÓ CANONGÍ

Antoni Pujol Sevil

Plaça del Mestre Josep Gols, 4 - Marina, 31

Edifici aïllat de planta pràcticament rectangular, de dos pisos amb coberta corba que la façana amaga amb un frontó corbat més alt. La façana té una composició bastant acadèmica, però amb elements diversos. La porta principal queda flanquejada per dues columnes jòniques de fust llis sobre un alt pedestal.

A cada costat de la porta principal hi ha dues finestres allargades i, per sobre d'aquestes i de la pròpia porta, tres finestres en forma de mitja lluna. Als extrems de la façana dos rectangulars fets de fàbrica que sobresurten del parament.

És un bon exemple de l'arquitectura d'oci i concebut per la finalitat molt clara d'acollir una institució musical amb molta tradició al municipi.

1931. TORRE D'EN MAXIMILIANO RAMOS

Pau Monguió Segura

Via Augusta, 38

Torre de grans proporcions amb quatre façanes, ubicada a la Ciutat jardí, és a dir, a la Via Augusta. Té un semisoterrani i fins a tres pisos. Edifici amb dos habitatges adossats format per tres cossos. Del central, més ample, sobresurt una tribuna tancada amb mènsules. Ocupa una planta quasi bé rectangular i la distribució interior simètrica amb escala central. Destaca la decoració ceràmica i metàl·lica de la façana.

La teulada ha estat transformada amb l'addició, poc correcta, d'un àtic-tribuna superior amb tres obertures.

1932. CASA MANUELA CASTELLÓ MAS

Antoni Pujol Sevil

Ixart, 9 - August, 49

Edifici en testera ja que té dues importants façanes als carrers Ixart i August. La façana del carrer Ixart està definida per dos eixos verticals marcats per la zona dels extrems de la balconada central. El mateix esquema, però amb certa manera invertit, el trobem al carrer August. La construcció té baixos comercials i tres plantes altes, quatre a la cantonada. Hi ha unes balconades centrals seguides amb dues portes balconeres cadascuna d'elles, i un sol balcó al mòdul cantoner. A més hi ha dues finestres per pis. A l'última altura s'ha resguardat el frontis. A la coberta hi ha una gran terrassa transitable.

Únicament compta amb un pati de ventilació, amb la seva galeria pertinent. L'escala s'emplaçà al centre de l'edifici i articula la resta de les habitacions. La distribució dels buits combina les finestres amb els balcons. El tipus de balcó és rectangular i semicircular. La forja de les balconades sobresurt pels motius geomètrics a las plantes altes i balustrada al primer pis. També ho observem a la resta de l'edificació. A destacar la seva distribució interior i els detalls decoratius de la façana, en general, i en el seu coronament, en particular.

Casa Manuela Castelló Mas

1932. CASA D'ANTONI PARÍS SOLER

Pau Monguió Fonts

Cañellas, 6

Consta de planta baixa i tres pisos. Ocupa un solar rectangular que permet obrir fins a quatre balconades al carrer. L'any 1933 es va ampliar amb l'addició d'un pis al terrat. Al maig de 1941 es va rehabilitar quasi tot l'edifici sota la direcció de l'arquitecte valenc Cèsar Martinell, que va definir la seva intervenció en els següents termes: "El objeto primordial de esta obra es reparar los desperfectos ocasionados por los bombardeos, consistentes principalmente en rotura de balaustres de balcones y grietas en el terrado que obligan a la reconstrucción de casi toda la cruja anterior... Esa misma semejanza será en los materiales de construcción consistentes en fábrica de ladrillo en muros, piedra artificial en aberturas y bovedillas y vigas de hierro en entramados horizontales. Los pavimentos serán de mosaicos... el revestimiento exterior será estuco de color pajizo imitando la parte construida... El presupuesto se calcula en unas 25.000 ptas". A l'agost de 1942 es va sol·licitar la cèdula d'habitabilitat corresponent.

L'ornamentació de la façana segueix una ordenació jeràrquica, així com en la mida que es dona als balcons. En el principal la balconada és seguida, en canvi a la resta dels pisos la col·locació dels balcons és molt semblant, però trobem que descansa sobre mènsules. També hi ha un interès per ordenar la façana horitzontalment amb la col·locació dels balcons. La decoració de les mènsules i altres elements decoratius com els trencaaigües són força sintètics. Destaca l'arrebossat disposat a imitació de carreus. A la part superior, hi

ha una cornisa coronada amb un amplit format per balustres similars als dels balcons. La porta d'entrada està decorada amb esgrafiats. El vestíbul es conserva força bé i probablement el jardí que dona a l'illa de cases també. Tot l'interès de l'immoble radica en la bona qualitat constructiva i en tractar-se d'un edifici aixecat en la segona època de realització de l'eixample, però rehabilitat amb una certa continuïtat als anys 40. Cal destacar que, a més, disposava d'un jardí a la part de darrera. Pocs anys després es va dissenyar la farmàcia de la planta baixa.

1939-43. SAGRARI DE LES GERMANES CARMELITES DE LA CARITAT - VEDRUNES SAGRAT COR

Josep Maria Jujol

Santa Joaquina de Vedruna, 10

En un inici aquest sagrari va ser ideat per a la capella del col·legi del Sagrat Cor, que estava al carrer August 7, que malauradament va desaparèixer. Pau Ruiz va ser l'artesà que va realitzar aquesta peça d'orfebreria. Adolf Iglesias, membre d'una coneguda nissaga de pintors que es dedicaren a obres decoratives, com ara esgrafiats, rètols, daurats, etc., va restaurar aquest sagrari abans de portar-lo al nou emplaçament.

1942. ESSLÉSIA SANT LLORENÇ

Josep Maria Jujol

Dels Descalços / Sant Llorenç

Ramon Gibert Mosella era membre del Gremi de Pagesos de Sant Isidre i va vincular al seu cunyat, l'arquitecte Josep Maria Jujol, amb l'església de Sant Llorenç. L'any 1942 va col·laborar amb el pas del Sant Sepulcre que és de fusta policromada i abillat amb una capa d'or fi; com a fuster hi participà Lluís Àvila i el daurador fou Enric Roca, la signatura del arquitecte es troba als peus del Sant Crist i posà inscripcions en llatí; aquest any 2010 l'ha fet una restauració. El 1943 Jujol ideava el pas de la Pietat amb els mateixos col·laboradors anteriors. L'escultor Josep Maria Martisella convertiria el rostre de la Mare de Déu en una reproducció del de l'esposa de Jujol, Teresa Gibert. Es conserva el dibuix de l'escut dels faldons del pas de la Pietat, que mostra la creu de l'orde del Sant Sepulcre i el cor traspasat per una rella i, damunt del cor, la tau de santa Tecla, patrona de la ciutat.

Altres obres molt significatives per al temple en les quals Jujol s'implica en la seva execució són: la medalla de bronze daurat i policromat del gremi (1940), la bandera del gremi (1942) i els penons de la Pietat i el del Sant Sepulcre i la bandera del Sant Sepulcre fou brodada per Francesca Bofarull i la finançà Josep Maria Marsal Mariné (1944). En alguns brodats també hi participaren les cunyades de l'arquitecte, les germanes Emília i Joaquina Gibert.

L'altar actual de marbre fou dissenyat per Jujol, és de línies senzilles i conté un crismó al centre de l'eix vertical de la taula.

1943 - 45. SAGRARI DE L'ESGLÉSIA DE SANT AGUSTÍ

Josep Maria Jujol

Rambla Vella

Els Pares Claretians quan van arribar s'instal·laren al carrer Sant Llorenç, a l'actual seu del Col·legi Oficial d'Arquitectes.

Casa d'Antoni París Soler

tes. Llavors l'arquitecte Jujol els va dissenyar un sagrari per a la capella, que va pagar la família del senyor Pascual Carreiras de Roda de Barà.

Aquest sagrari, situat en una capella lateral, és de petites dimensions i té un crismó a la porta amb els seus corresponents símbols, l'alfa i l'òmega.

Edifici religiós d'una sola nau de planta rectangular amb 35.5 m. de llargada i 9 m. d'amplada a la nau central i 5 m. a les capelles allotjades entre els contraforts. Actualment està custodiat pels Pares Claretians i té un interès històric, ja que només resta aquesta església de l'antic convent de Sant Agustí, que abans va pertànyer als jesuïtes de Tarragona. A més té valor artístic per les seves vinculacions amb obres de Roma i per mostrar els trets característics de la denominada "Escola del Camp".

JOSEP MARIA BUQUERAS
Arquitecte Tècnic

BIBLIOGRAFIA I NOTES

- ARXIU HISTÒRIC COL·LEGI OFICIAL D'ARQUITECTES DE CATALUNYA. Delegació de Tarragona. BUQUERAS BACH, JOSEP MARIA. *Arquitectura de Tarragona, siglos XIX y XX*. Lliberia Guardias i autor, Tarragona, 1980.
- BUQUERAS BACH, JOSEP MARIA. *Arquitectura de Tarragona des del segle XII*. Ajuntament de Tarragona, Tarragona, 1991.
- Catàleg de Bèns Protegits. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Tarragona/POUM*. Aprovació inicial 15/05/2007. Revisió novembre de 2008. Tarragona.
- SERRA MASDEU, ANNA ISABEL. *Recorregut per la Tarragona Modernista*. Cossetània Edicions, Valls, 2003.
- SERRA MASDEU, ANNA ISABEL. *Ruta Modernista*. Ajuntament de Tarragona, Opuscle del Patronat de Turisme, 2008.

LLAURADES

Els qui busquem alguna resta arqueològica en superfície, els *fieldwalkers* en anglès, normalment passegem pels camps de conreu i les vinyes. Gran part dels antics assentaments o jaciments arqueològics jauen al subsòl de les zones rurals. Si es troben sota un espai erm estan més ben preservats que no quan rauen sota un camp conreat. Sovint les llaurades i les plantades d'arbres van destruir els jaciments que, segons la profunditat a què es trobin, poden quedar totalment arrasats i anorreats.

Durant centúries i, de vegades mil·lennis, els forcats van canviar molt poc i no aprofundien gaire en el terreny. Encara no fa cinquanta anys al Penedès, els pagesos encara llauraven amb animal i la fondària del solc depenia del tipus de rella, però mai no s'aprofundia gaire. Anaven molt més fondo quan obrien rases amb el pesat treball de manejar la fanga, però això només afectava alguna zona molt reduïda del camp o vinya on es feien pujar algunes plantes com ara faveres o cols. En aquesta zona del Penedès també es van destruir restes arqueològiques amb l'obertura dels valls per plantar vinya. Els valls eren les rases que es feien per plantar cada passada de ceps, trencant la capa de pedra tova o tapassot i anant a buscar la bona terra de sota. El jaciment de les Guàrdies al pla de mar del Vendrell, per exemple, va quedar molt malmès pels valls d'una antiga plantada de vinya. Amb l'arribada dels tractors, les llaurades van esdevenir molt més destructives, de manera que els conreus dels camps han fet més mal als jaciments arqueològics, les cinc darreres dècades, que no pas les cinc centúries anteriors.

El territori, el paisatge amb les restes que hi romanen, en superfície o enterrades, és el document més important de la nostra història. Malgrat que hi són des de fa centenars i fins i tot milers d'anys, aquestes restes úniques i irremplaçables són molt fàcils de destruir. Al camp, la moderna maquinària agrícola i les llaurades poden esborrar en un no res un jaciment que es trobi fins a 50 o 60 cm. de fondària i que havia subsistit al llarg del temps.

Aquesta potència en les llaurades i les destruccions que provoquen l'he experimentada jo mateix en el temps, relativament curt, d'uns 25 anys en què em vaig aficionar a inspeccionar el territori, sobretot del terme del meu poble. Durant molts anys, encara que ja es llaurava tot amb tractor, les relles o cultivadors no anaven tan fondos. Només remenaven i feien girar els bocins de terrissa, de manera que hi havia trossos que ja els coneixia per haver-los vist sovint al mateix camp, una mica més ençà o més enllà, ja què la rella alça allò que hi ha a sota i ho desplaça, de manera que desfà el jaciment i després costa molt de recomposar-lo. Ara, però, de tant en tant, es fan unes llaurades tan profundes, es subsola tan avall que es regira el terreny, de vegades, fins a setanta centímetres de fondària.

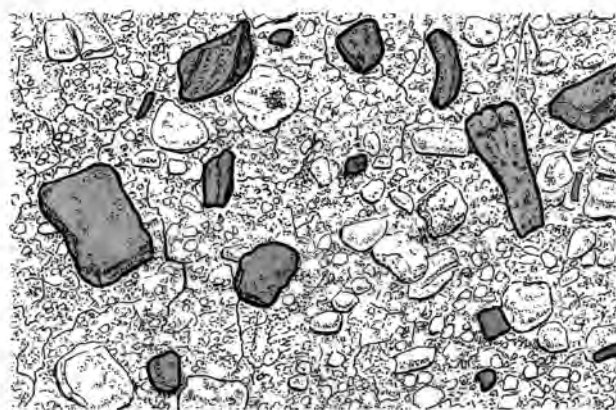
Molts jaciments no es troben més avall d'on arriben aquestes relles, ja què quan es van disposar els conreus sobre el

Material arqueològic en superfície

Vinya de Tomoví (Albinyana)

CEPS DE LA VINYA ENVOLTATS DE MATERIAL ARQUEOLÒGIC

Villa romana de Masqueta (Cal Xico - La Bisbal del P.)

MATERIAL ARQUEOLÒGIC (CERÀMICA, ÒSSOS...) ESCAMPAT SOBRE L'ARGILA CLIVELLADA DE L'EMPLAÇAMENT DE LA VILLA

lloc on hi havia alguna romanalla antiga, n'hi havia prou a sepultar-la amb un parell de pams de terra. Ara això està totalment a l'abast de les subsolades de l'agricultura actual. Si no s'hi posa remei, en molt pocs anys perdrem la majoria dels jaciments de les zones conreades.

A mi m'agrada examinar la superfície d'un camp on crec que hi ha un possible jaciment arqueològic, i espero les llaurades que hi fa el pagès. Sobretot cap a la tardor. Inicialment les restes ceràmiques, òssies... que es veuen sobre el terreny, solen desaparèixer totalment després de la llaurada. Llavors s'ha d'esperar una bona pluja que netegi els solcs i els terrossos i, després d'uns quants dies, quan ja s'ha assecat el terreny, és l'hora d'anar a veure què ha fet aflorar la rella sobre el terreny.

De vegades, a més d'abundància de fragments ceràmics, apareixen als camps llaurats els materials de les parets que romanen a sota. A la Penyora de Freier hi surten fragments de maons romans. A d'altres jaciments com ara sota del Coster de la Torre i a Cal Llac, a cada llaurada sorgeixen pedres escampades en una petita àrea que són les restes de les construccions de sota. Primer surten en gran abundància i van disminuint a cada nova llaurada, sigui perquè la rella ja no arri-

ba a arrencar i fer aflorar les pedres que hi ha més avall, o potser perquè el jaciment ja ha quedat arrasat.

Abans una vinya es llaurava en un sentit, després es travessava en l'altre, i finalment es feia l'antara o el perímetre del camp. Així que els fragments de ceràmica eren transportats d'un lloc a l'altre i, sovint, tenien tendència a quedar arraconats als marges. Ara la majoria de vinyes estan emparrades i només es poden llaurar en un sol sentit.

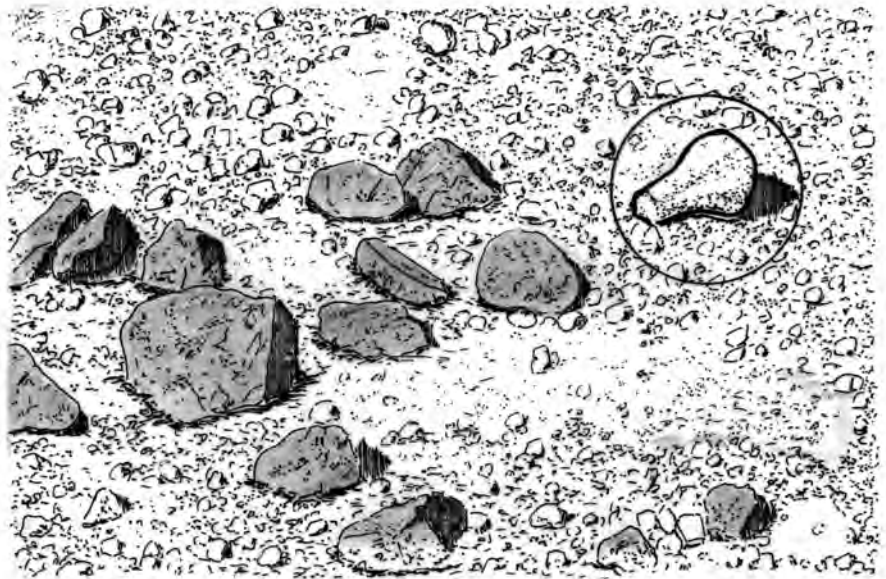
Passa que, en les llaurades normals, després de moltes vegades d'inspeccionar el terreny i recollir els materials interessants, que acostumaran a ser fragments de ceràmica, el tractor sempre remena la capa superficial i ja no apareix res de nou. En canvi, si es fa una llaurada molt profunda subsolant el terreny, poden sortir nous fragments o materials encara que, per desgràcia, també pot significar l'anorreament del jaciment.

Quan vaig a inspeccionar algun dels camps on trobo restes i on suposo que hi pot haver algun jaciment arqueològic i el trobo llaurat profundament o subsolat, em vénen dos sentiments contraposats. Sento curiositat i expectació per veure si aquella remoguda del terreny haurà tret a la llum algunes restes interessants per saber la història, vida i cronologia d'aquell jaciment. A l'ensem, però, pateixo perquè sé que aquella llaurada és una nova i fonda ferida que el pot tocar de mort.

Per preservar aquests petits jaciments i d'altres més importants es pot dir que no es fa gairebé res. I, d'altra banda, qui pot dir al pagès, que normalment ni s'adona ni sap que les seves vinyes guardin quelcom d'important a sota, que no llauri els seus camps? De tota manera, entre les noves construccions, urbanitzacions, polígons industrials, carreteres, llaurades i explanacions agrícoles, en molts pocs anys es perdran la gran majoria dels assentaments i jaciments antics que havien deixat sobre la terra l'empremta de tota la gent que ens va precedir i que era el nostre patrimoni més preuat.

BENJAMÍ CATALÀ BENACH
Arquitecte Tècnic

Llaurades

Cal Llac

CADA LLAURADA VA ARRASANT MÉS LES DARRERES ROMANALLES DEL JACIMENT. AL SETEMBRE DE 2009 NOMÉS RESTAVEN ALGUNES PEDRES AL MIG DEL CAMP, RESIDU D'UNA ANTIGA PARET, AMB UN BON FRAGMENT D'UN PIVOT D'AMFORA

Sota del Coster de la Torre

LES LLAURADES ACOSTEN A LES PASSADES DE CEPS LES RESTES LÍTIQUES I CERÀMIQUES DEL JACIMENT

L'ENCOLAT ÉS FONAMENTAL

ETICS (sistema d'aïllament tèrmic de façanes per a l'exterior)

La prestació energètica d'un edifici, considerada poc significativa en el passat, està agafant importància a causa de les necessitats ambientals i dels costos creixents del combustible i de l'energia.

A més, les prescripcions legals i les ajudes econòmiques per promoure l'estalvi dels consums energètics atreuen sempre l'interès del gran públic, i augmenta la demanda d'intervencions d'aïllament per a l'exterior en els edificis.

L'increment de sol·licituds de col·locació d'aquests sistemes d'aïllament i l'absència de garanties clares per al consumidor final faciliten la proliferació d'ofertes de productes de baixa qualitat.

Neixen associacions que no aclareixen un fet fonamental típic del sistema d'aïllament per a l'exterior: que es tracta d'un sistema complex (adhesiu, lliscat, panell aïllant, malla de reforç, emprimació, acabat i accessoris varis) encara que en l'adhesiu hi ha el seu component clau.

Aquestes simples consideracions, que haurien de portar a seleccionar com a líders del mercat els productors d'adhesius i lliscats, són totalment ignorades, i tot sovint es trien productes i sistemes improvisats pels fabricants d'acabats.

El sistema d'aïllament tèrmic per a l'exterior **Mapetherm** garanteix a més:

- Confort, gràcies a l'equilibri òptim entre la temperatura ambiental i la de les parets i a la persistència d'aquest equilibri, fins i tot després d'apagar la instal·lació de calefacció.
- Salvaguarda l'estructura de l'edifici, gràcies a la gran reducció de l'esforç mecànic i a l'eliminació del fenomen de la condensació intersticial del vapor d'aigua.
- Reducció del consum energètic, tant a l'estiu com a l'hivern, amb un estalvi avaluable de l'ordre del 30%.
- Reducció de les emissions de gasos contaminants, d'acord amb els nous estàndards ambientals europeus, i ofereix un especial valor afegit a l'indiscutible lideratge de **Mapei** en el camp dels lliscats i adhesius.

Però, per què l'adhesiu és tan important? Perquè és precisament l'adhesiu el que ha de garantir prestacions de resistència a esforços de tall i esforços d'arrencada (*peel*) molt significatius.

I què és el que genera aquests esforços? El pes propi del sistema i la depressió induïda pel vent generen esforços modestos, com

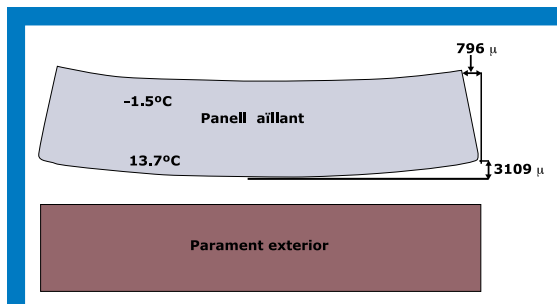

Figura 1: Deformació no impedita del panell aïllant (hivern)

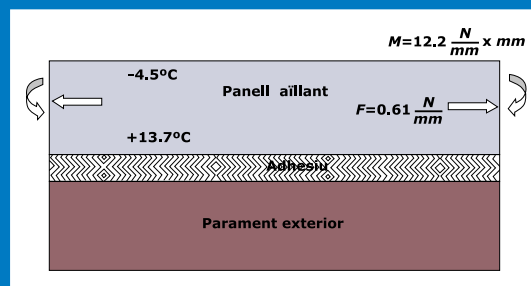

Figura 2: Forces exercides de l'adhesiu sobre el panell aïllant (hivern)

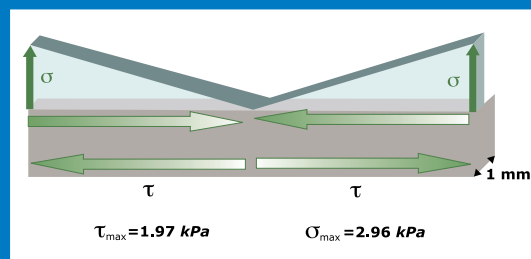

Figura 3: Esforços en l'adhesiu (hivern)

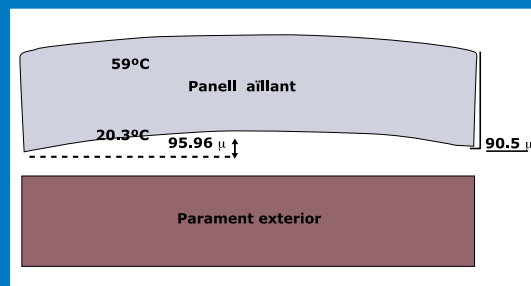

Figura 4: Deformació no impedita del panell aïllant (estiu)

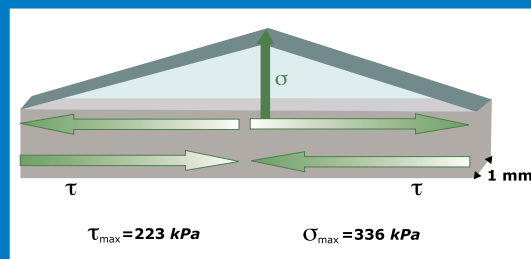

Figura 5: Esforços en l'adhesiu (estiu)

és fàcil de verificar amb un simple estudi de forces. Els esforços més importants són generats per l'impediment de la deformació induïda per les fortes diferències de temperatura entre les dues cares del panell d'aïllament.

Considerem un panell aïllant amb unes dimensions d'1.250 x 600 mm i un gruix de 80 mm, d'espuma de poliestirè extrudit amb un coeficient de dilatació tèrmica lineal λ_P de $70 \mu/m^\circ C$. En l'estació hivernal, amb temperatures exteriors de $-5^\circ C$ i una temperatura ambiental de $+20^\circ C$, la diferència de temperatura entre les dues cares del panell supera els $18^\circ C$.

En aquestes condicions, sense adhesiu, observarem una deformació no impedita representada en la figura 1 amb valors màxims de deformació per retracció de quasi 800μ i de deformacions per flexió superiors a 3 mm.

La presència de l'adhesiu manté el panell indeformable, com s'indica en la figura 2.

L'adhesiu exercita, per tant, forces sobre el panell: una força de tracció, indicada en la figura amb una F, que impedeix la deformació per retracció, i un moment de flexió, indicat en la figura com a M, que impedeix la deformació a flexió. Els valors indicats són relatius a cada mil·límetre de la dimensió de panell, en direcció perpendicular al pla de la figura, dimensió de 600 mm.

Els valors de força i moment depenen de la rigidesa del panell, característica relacionada amb el gruix, de 80 mm, com ja s'ha esmentat, i el mòdul de Young característic del material E_p que es considera de 12 MPa.

A les forces exercides per l'adhesiu sobre el panell corresponen unes forces iguals a y de signe contrari exercides pel panell sobre l'adhesiu, que originen esforços a l'interior de l'adhesiu. Aquests esforços depenen de les característiques mecàniques de l'adhesiu i del seu gruix, considerat de 4 mm. Les característiques mecàniques de l'adhesiu estan relacionades al mòdul de Young E_a , considerat de 12.000 MPa i al mòdul tallant G_a , considerat de 400 MPa. Aquests valors es determinen en laboratoris dotats d'instruments adequats i de tècniques especialitzades amb assaigs de sol·licitud mecànica del material.

Utilitzant models típics de la ciència i tècnica de la construcció es pot determinar la intensitat i la distribució dels esforços en l'adhesiu.

El model Shear-lag permet determinar l'es-

forç de tall generat per la força F . L'esforç de tall màxim en l'adhesiu resulta igual a 197 kPa en correspondència amb les vores externes del panell, disminueix en distanciar-se de la vora i s'anul·la en el centre del panell.

L'esforç de tall τ tangencial a la interfície panell-adhesiu, està representat per les fletxes horitzontals de la **figura 3**, on la intensitat del color és proporcional al valor de l'esforç. El model "Biga sobre sòl elàstic" permet determinar l'esforç d'arrencada (*peel*) generat pel moment de flexió M . L'esforç d'arrencada màxim en l'adhesiu és igual a 296 kPa, en correspondència amb les vores externes del panell, disminueix en distanciar-se de les vores i s'anul·la en el centre del panell. El diagrama d'esforços d'arrencada, perpendiculars a la interfície panell-adhesiu, és representat per la **figura 3**.

Es poden fer consideracions similars considerant la situació a l'estiu.

En la **figura 4** hi ha representada la deformació no impedita del panell. El valor màxim de deformació per retracció és igual a 905 L i el de la deformació per flexió és superior a 3,5 mm.

Els esforços corresponents de l'adhesiu es mostren en la **figura 4**. L'esforç de tall màxim és igual a 223 kPa, en correspondència amb les vores externes del panell, mentre que l'esforç d'arrencada màxim és igual a 336 kPa, en correspondència amb el centre del panell. En la **figura 5** es representa el diagrama dels esforços d'arrencada. En cada punt de l'adhesiu l'esforç màxim ve donat pel valor major entre el valor a l'estiu i el valor a l'hivern.

En la **figura 6** es representen els esforços màxims i el seu perfil de distribució. Les prestacions de l'adhesiu han de garantir valors de resistència superiors als esforços màxims calculats.

L'adhesiu adequat per a la situació presa en consideració haurà de garantir una resistència a l'esforç de tall de prop de 250 kPa, una resistència a l'esforç d'arrencada de prop de 350 kPa i una adhesió superficial entre el panell i l'adhesiu, que és la interfície crítica del sistema, igual o aproximada a 350 kPa.

Només els adhesius d'alta qualitat i dissenyats i realitzats per a aquesta aplicació

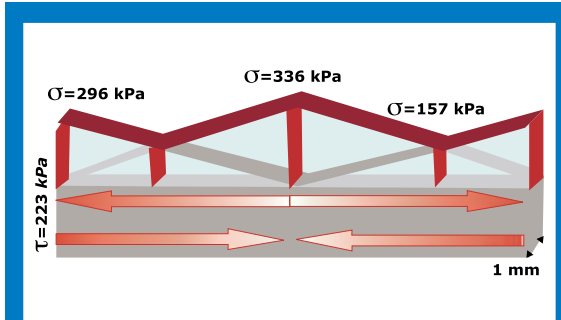

Figura 6: Esforços màxims en l'adhesiu

Figura 7: Resultat d'una aplicació per punts de l'adhesiu

Hotel Brasil, a Milano Marittima

específica, com els productes **Mapei Mapetherm AR1** monocomponent i **Adesilex FIS 13** bicomponent, tenen la capacitat de garantir aquestes prestacions.

En el diagrama d'esforços de la **figura 6** s'evidencia també la norma de la correcta aplicació de l'adhesiu. La pràctica difosa de l'aplicació per punts i cordó no és coherent amb la distribució de l'esforç d'arrencada que interessa tota la capa d'adhesiu; aquesta modalitat d'aplicació provoca una concentració anòmala dels

esforços on l'adhesiu està present, amb la inevitable superació dels límits d'adhesió superficial i el desprendiment del panell, com es mostra en la **figura 7**. Solament l'aplicació de l'adhesiu en una capa contínua i vigilant la planor evita inconvenients greus com els representats aquí.

La planor del panell és important perquè desviacions sensibles provoquen a l'estiu l'aparició de moments de flexió d'excentricitat, que augmenten els esforços en l'adhesiu i poden causar la superació del límit d'adhesió superficial en la interfície de l'adhesiu amb el panell.

És evident que l'exigència de planor del panell no comporta l'aplicació sobre el suport, constituït pel mur acabat, alhora ja pla.

CONCLUSIONS

El sistema d'aïllament tèrmic per a l'exterior és un sistema complex multicomponent. Cada component ha de ser:

- Projectat correctament com a part del sistema.
- Caracteritzat per tècnics experts en laboratoris equipats.
- Produït amb estàndards adequats de qualitat.
- Instal·lat seguint les regles de bona pràctica.

La pràctica del "fes-ho tu mateix" d'alguns instal·ladors que adquireixen cada un dels components en el mercat, sovint adoptant com a únic criteri el del preu més baix d'adquisició, i instal·lant-los sense tenir prou coneixement per avaluar les prestacions i la compatibilitat, exposa el promotor a grans riscos de mal funcionament i de ruptura.

El sistema **Mapetherm**, certificat per l'EOTA, s'aplica segons regles definides i està garantit per **Mapei**.

Mapetherm garanteix prestacions eficaces i duradores, i satisfà plenament les condicions abans esmentades. En aquesta circumstància es pot afirmar que **Mapetherm** representa una inversió atraient i responsable.

Prof. Amilcare Collina
Division I&D de **Mapei**

Bibliografia

Bird R.B., Stewart W.E.
Lightfoot E.N. (1962)
Transport Phenomena
New York-London: John Wiley & sons Inc.

Fanger P.O. (1982)
Thermal comfort, analysis and applications in environmental engineering
Florida: Robert E. Kreiger Publishing Co.

Gambarotta L., Nunziante L.
Tralli A (2003)
Scienza della costruzioni
Milano: McGraw-Hill Co.

Coc (1952)
Br. J Appl. Phys.
3.72 G

EL GREMI DE NAVEGANTS DE TARRAGONA

Primer terç del segle XIX (I)

En aquest article, que tindrà dues parts, volem donar a conèixer el Gremi de Navegants de Tarragona, durant el primer terç del segle XIX, fins a la mort del rei Ferran VII, l'any 1833.

El formaven els patrons, els mariners i els empleats en les feines relacionades amb la navegació. S'aplegaven sota la invocació de Nostra Senyora de la Purificació, Sant Telm i Sant Simeó, el qual havia succeït a l'antiga confraria de bastaixos de ribera, carregadors i descarregadors de mar.¹

Ordenances. Les ordenances, com norma jurídica, havien d'estar subordinades a la llei i, per tant, aprovades per l'autoritat competent per ésser aplicades dins el col·lectiu a qui anaven dirigides.

Disposem del text de dues ordenances dels Navegants de Tarragona. Una de l'any 1799 i l'altre de 1817.

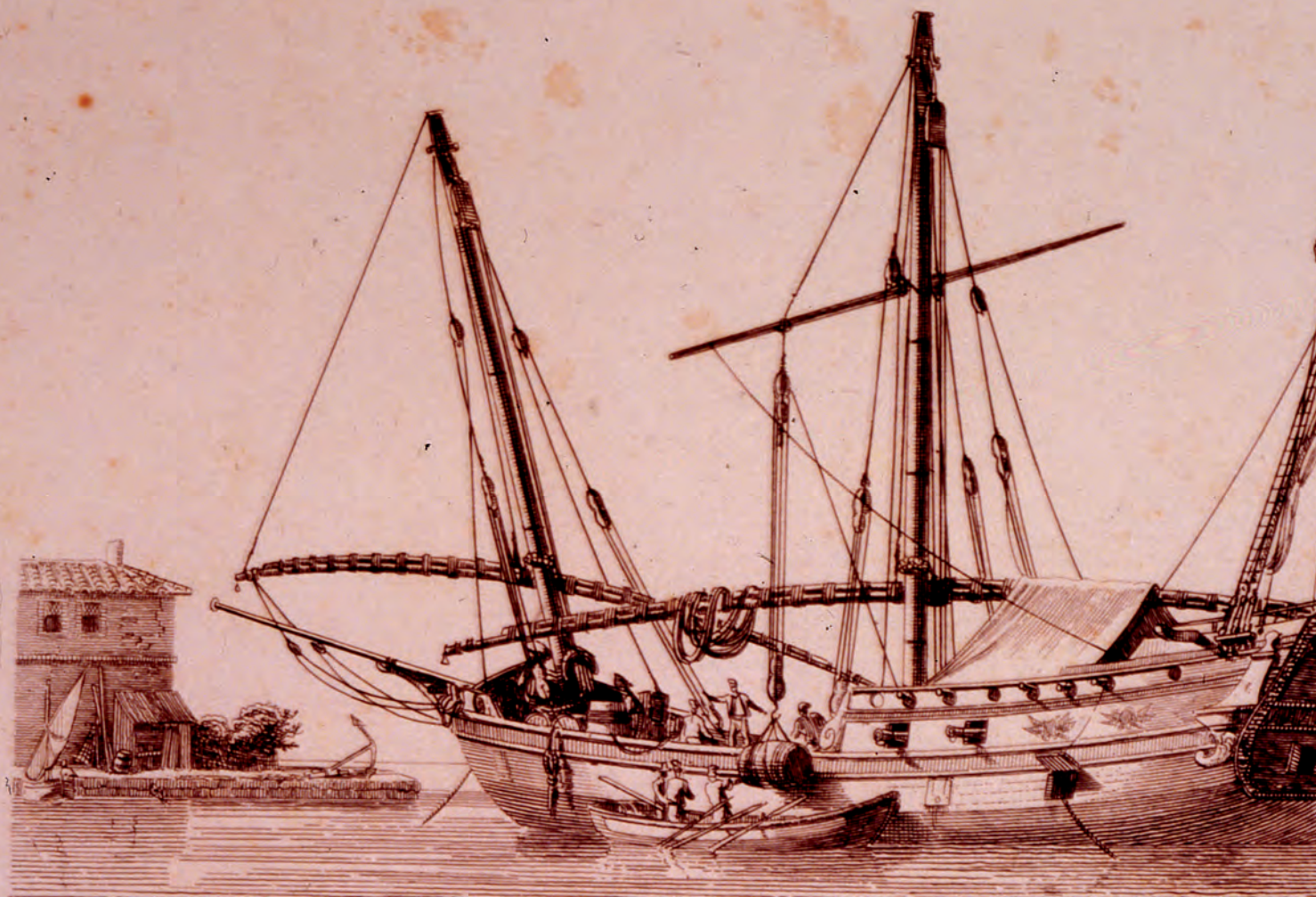
De la de finals del segle divuit volem destacar, breument, el seu contingut mutualista, però prèviament direm que els recursos financers del gremi es nodrien, bàsicament, del servei de càrrega i descàrrega dels vaixells i dels amarratges als norais de pedra propis. Havien establert unes prestacions econòmiques per incapacitat laboral per malaltia, invalidesa

i vellesa. A aquests agremiats se'ls considerava assimilats als operaris en actiu d'estiba i desestiba i, per consegüent, rebien el mateix sou. Ultra això, s'havia previst que els mariners que estaven servint als navilis del Rei, i tenien familiars al seu càrrec, percebessin mitja paga.²

Quant a l'ordenança de 1817 trobem un text semblant relacionat amb la incapacitat laboral, a més d'un règim embrionari de cobertura sanitària de metge, cirurgia i medicines a tots els associats i a les seves vídues, sempre que les disponibilitats pecuniàries o permetessin. També es preveu pel futur que quan el gremi disposi, al port, d'un immoble d'una superfície apropiada, s'instal·li una escola per a *enseñar de cuentas, leer i escribir*.³

Ubicació. Tenien la seu a l'església de la Santíssima Trinitat, on es reunien en una sala del convent els trenta membres de número una vegada a l'any, vuit dies després de Santa Tecla, per a celebrar-hi consell i elegir a un prohoms, un procurador, un clavari i quatre *vergueros* (agutzils de vara).⁴

Acabada la Guerra del Francès i degut al estat tant lamentable en què es trobava el convent, sobretot per la manca de portes i finestres i, l'església havia patit la destrucció del foc,

els navegants i els pescadors, que també hi tenien la seva seu, col·laboraren en la restauració i reconstrucció del temple. Una notícia sobre aquesta col·laboració diu: *Habiendo el Gremio de Navegantes de esta Ciudad de Tarragona solicitado el poder colocar su nuevo altar en la capilla que está al frente a la del Remedio, o sea, al lado de la del Sacramento, esta M.R. Comunidad accedió a su petición a cuyo fin se convocó el día 15 de Marzo del prete. Año de 1815.* La primera missa es va celebrar el 2 de febrer de 1816, just l'endemà de la seva benedicció.⁵

El mes de novembre de 1817 els navegants van presentar la nova ordenança, per al règim i govern del gremi, al Comandant de Marina, en la qual, en l'article 30, hi consta: *El Gremio tendrá en su casa del Puerto una caja con serraja y llave ordinario, en donde tendrá Archivados el Consulado de Bilbao, las Ordenanzas de Matriculas y las de Armada; y todos quantos libros se miren utiles para el Gremio y a mas tendrá un libro en blanco, en donde se anotará del Escribano del Gremio, o de Marina todo lo que se determine en junta, oficios, ordenes y memoriales con sus decretos.* En aquesta caixa forta, a més del que s'ha dit, hi guardaven els diners, les joies i els ornaments de l'església.⁶ Aquest text ens suggereix que, tal volta, en aquest immoble ja hi feien les reunions corporatives.

Estiba i desestiba dels vaixells. Malgrat que en el capítol novè de l'ordenança de 1799, hi consta que és un servei exclusiu del Gremi de Navegants, la càrrega i descàrrega de les mercaderies de les embarcacions tant al port com a les

platges de Tarragona, la realitat era que aquesta feina s'havia de compartir amb el Gremi de Pescadors, d'acord amb el reglament ordenat per l'Inspector General de Matrícules del Departament de Cartagena, José Pasqual de Bonanza.⁷

Creiem que durant bastant de temps els portuaris van usar les barcasses dels navegants, considerant que l'any 1816 els prohoms d'aquest gremi: Pau Altés, Domènec Sales i Joan Rabassa, van demanar a l'autoritat de marina les escriptures de propietat de les següents gróndoles: *San Magín, San Telmo, San Francisco i Nuestra Señora de la Candelaria*, i, a més, fan constar que les han finançat amb cabals propis.⁸

No és fins el 1826 quan trobem que els dos gremis comparteixen, al 50%, la propietat de la barca *Santa Tecla*. Aquesta embarcació havia naufragat, a primers de juny d'aquell any, quan descarregava 203 quarteres de blat de la pollacra-goleta *La Concepción*, del capità Bonaventura Bertran. Aquest blat anava consignat al comerciant d'aquí, Jaume Dalmases.⁹ Els navegants es van haver de responsabilitzar de la indemnització de la meitat de la mercaderia sinistrada, que va pujar la suma de 709 lliures, 9 sous i 4 diners. Per aquest motiu el patró de tràfic, Francesc Fornés, els hi va prestar 400 lliures per a fer front a aquest pagament. Diners que no li van retornar fins el gener de 1828, la qual cosa ens fa pensar que tenien dificultats de liquiditat.¹⁰

Pocs mesos després van adquirir, les dues associacions, un caró de pesca de 7 tones pel preu de 100 duros¹¹ i el 1833 es van fer bastir, pels mestres d'aixa de la nostra ciutat, Jaume Aymat i Gerard Llombart, una barca, d'un port de 120 quintars, que van batejar amb el nom de *Bienvenida*.¹²

JOSEP MARIA SANET I JOVÉ

NOTES

1. SANET I JOVÉ, J.M. *Els patrons setcentistes de la marina mercant de Tarragona*. Silva Editorial. Tarragona, 2010, p. 19.
2. AHCT. Acords municipals. Sessió del 7 d'octubre de 1799.
3. AHC.R. Fons personal Felíx Ruiz i Fortuny. Reg. 24.
4. SANET, *Els patrons...*, p. 19.
5. SABATÉ I BOSCH, J.M. *El Gremi de Marejants (Societat Marítima i Protectora) Una aproximació històrica*. Edita: Gremi de Marejants. Tarragona, 1992, p. 66-67.
6. AHC.R. Fons personal Felíx Ruiz i Fortuny. Reg. 24.
7. APT. Fons JPOP. Gremi de Marejants. Reg. 9.
8. AHT. PT. Reg. 927, f. 307-310.
9. AHT. PT. Reg. 6761, f. 27.
10. AHT. PT. Reg. 6771, f. 4.
11. AHT. PT. Reg. 6761, f. 39.
12. AHT. PT. Reg. 6765, f. 44.

"Operació de càrrega/descàrrega d'un veler amb barca".
Museu Marítim de Barcelona (MMB).

LA FILOSOFIA MEDIEVAL (1)

*Oh vosaltres,
els que teniu sa enteniment!,
fixeu-vos en la doctrina
que s'amaga sota el vel
dels versos estranys.*

DANT

INTRODUCCIÓ

La Filosofia medieval és el conjunt de sistemes, doctrines i teories que, en l'àmbit de la filosofia, van ser formulades durant l'Edat Mitjana.

El terme "filosofia" s'aplicava, a l'Edat Mitjana, a un ampli ventall de sabers, des de l'astronomia a la teologia, doncs s'usava com sinònim de "saviesa" o "coneixement".

Al segle V, la cultura romana s'esgota en el comentari, però se segueix nodrint d'una filosofia, la grega, que no és capaç de renovar. En aquest moment apareix San Agustí, que resumeix, en la seva personalitat immensa, el món antic al qual encara pertany, i l'època moderna que anuncia. En l'obra agustiniana es concreta aquest pas decisiu d'un món a un altre. Diu Sant Agustí: *Nosaltres volem, parlar no solament amb l'autoritat de les sagrades escriptures, sinó també de temes basats en la universal raó humana.* Ell formà part dels anomenats Pares de l'Església, autors que van establir la doctrina cristiana abans del segle VIII i van saber sintetitzar la doctrina cristiana, facilitant un conjunt doctrinal articulat de l'ensenyament cristià que es va transmetre per tots els racons de l'Imperi Romà.

Les quatre fonts principals de la filosofia medieval van ser la filosofia clàssica i les tres religions més importants de l'època: el cristianisme, el judaisme i l'islam. L'obra filosòfica dels escriptors jueus que vivien en països musulmans i escrivien fonamentalment en àrab (entre ells Maimònides), i la dels filòsofs musulmans (com Averroes) va sofrir una aferissada rèpli-

ca teològica a causa dels conflictes existents entre les diverses creences religioses i les noves especulacions metafísiques.

Però el propòsit de la filosofia medieval no era construir grans sistemes, ni desenvolupar visions del món. El filòsof medieval ja tenia una visió del món: la religiosa. De fet, el tema dominant de l'època (tant en els autors cristians, com en els musulmans i jueus) va ser l'intent de conciliar la religió amb les idees filosòfiques clàssiques. Durant aquest procés va emergir una tradició filosòfica clara i diferent, ajudada per l'aparició de les universitats de Bolonya, París i Òxford. En el context cristià, aquesta tradició filosòfica es coneix amb el nom d'escolàstica. Bona part de les obres del període van sorgir a partir de l'estudi de les obres d'Aristòtil i dels diferents intents per aplicar el seu pensament a la teologia. No es posava excessiu èmfasi en l'originalitat, però sí va existir una certa tendència progressiva cap a l'elaboració d'un pensament caracteritzat per un major grau especulatiu.

Quan a la Filosofia Àrab, els Àrabs coneixen el pensament grec a través de Síria, i la seva filosofia va servir per interpretar o comentar l'Alcorà. El pensament grec apareix com un bloc (Aristòtil unit amb les doctrines neoplatòniques), produint-se un sincretisme o barreja doctrinal a la base del pensament àrab. Els principals postulats d'aquesta filosofia van ser realitzats per Averroes.

Pel que fa a Filosofia Jueva, cal citar a Moisès Maimònides, cordovès, contemporani d'Averroes. La seva obra també aspirà a harmonitzar filosofia i religió, i esdevingué una veritable suma d'escolàstica jueva, on l'objecte suprem de la religió i de la filosofia és el coneixement de Déu.

La importància de la filosofia àrab i jueva és gran; però més encara per la influència que va tenir en l'escolàstica cristiana, ja que l'abast metafísic i teològic dels seus pensadors, no té comparació. Això els donà un material filosòfic enormement superior al dels pensadors cristians contemporanis, avantatge que durarà fins al segle XVIII.

L'ESCOLÀSTICA

Fou un moviment filosòfic i teològic que va intentar utilitzar la raó natural humana, per comprendre el contingut sobrenatural de la revelació cristiana. Neix en les escoles i universitats medievals d'Europa, des de mitjans del segle XI fins a mitjans del segle XV, essent el seu ideal últim, integrar en un sistema ordenat tant el saber natural de Grècia i Roma com el saber religiós del cristianisme.

El terme escolàstica, que en origen designava els mestres de les escoles monàstiques o catedralícies medievals, de les quals van sorgir les universitats, va acabar per aplicar-se a qualsevol que ensenyés filosofia o teologia en aquestes escoles o universitats.

Els pensadors escolàstics van sostenir una àmplia varietat d'idees tant en filosofia com en teologia. El que dóna unitat a tot el moviment escolàstic són les metes comunes, les actituds i els mètodes acceptats d'una manera general per tots els seus membres. La principal preocupació dels escolàstics no va ser

conèixer nous fets, sinó integrar el coneixement ja adquirit de forma separada pel raonament grec i la revelació cristiana.

L'objectiu essencial dels escolàstics va determinar algunes actituds comunes, de les quals la més important va ser la seva convicció de l'harmonia fonamental entre: raó i revelació. Els escolàstics afirmaven que el mateix Déu era la font d'ambdós tipus de coneixement i la veritat era un dels seus principals atributs. No podia contradir-se a si mateix en aquests dos camins d'expressió. Qualsevol oposició aparent entre revelació i raó es podia deure o a un ús incorrecte de la raó o a una errònia interpretació de les paraules de la revelació.

Com els escolàstics creien que la revelació era l'ensenyament directe de Déu, aquesta tenia per a ells un major grau de certesa que la raó natural. En els conflictes entre fe religiosa i raonament filosòfic, la fe era sempre l'àrbitre suprem, la decisió dels teòlegs prevalia sobre la dels filòsofs.

Però, a principis del segle XIII, el pensament escolàstic va posar major èmfasi en la independència de la filosofia en el seu camp propi. Malgrat tot, durant aquest període, la filosofia va estar al servei de la teologia, no només perquè la veritat de la filosofia estava subordinada a la de la teologia, sinó també perquè els teòlegs utilitzaven la filosofia per comprendre i explicar la revelació.

Aquesta postura de l'escolàstica va xocar amb l'anomenada teoria de la doble veritat del filòsof i físic hispà Averroes. La seva teoria mantenia que la veritat era accessible tant a la teologia com a la filosofia islàmica, però que només la filosofia podia albirar-la en la seva totalitat. Averroes sostenia que la veritat filosòfica podia fins i tot contradir, almenys d'una forma verbal, els ensenyaments de la teologia islàmica.

Com resultat de la seva creença en l'harmonia entre fe i raó, els escolàstics van intentar determinar l'àmbit precís i les competències de cadascuna d'aquestes facultats. Molts dels primers escolàstics, com l'eclesiàstic i filòsof italià sant Anselm, no ho van aconseguir. Més tard, el teòleg i filòsof italià sant Tomàs d'Aquino va establir un equilibri entre raó i revelació.

Els escolàstics medievals es van imposar a si mateixos pensar i escriure mitjançant l'estudi intensiu dels autors clàssics, als atribuïen certes quasi immutables. Després d'arribar a la seva plena maduresa de pensament i produir els primers treballs originals de filosofia, van seguir citant les autoritats clàssiques per donar pes a les seves pròpies opinions, tot i que a aquestes últimes arribaven en molts casos de manera independent. Crítiques posteriors van concloure d'aquesta pràctica que els escolàstics eren mers compiladors o repetidors dels seus mestres.

En realitat, alguns van ser molt flexibles i independents en la seva utilització dels textos dels clàssics, com sant Tomàs d'Aquino; sovint amb la finalitat d'harmonitzar els textos amb les seves pròpies posicions, van oferir interpretacions que eren difícils de conciliar amb les intencions i motius inspiradors en els clàssics. El recurs a la cita dels clàssics va ser, en molts casos, poc més que un ornament estilístic per començar o finalitzar l'exposició de les pròpies opinions, intentant demostrar que les idees de l'exegega eren continuïtat del passat i no simples novetats. Novetat i originalitat de pensament no eren perseguides de forma deliberada, sinó més aviat minimitzades al màxim.

Els escolàstics van considerar Aristòtil com a la màxima autoritat filosòfica en matèria de ciències empíriques com la

física, l'astronomia i la biologia, sense cap tipus de crítica. Aquesta acceptació sense crítica va ser una de les principals raons del seu rebuig per part dels investigadors i savis posteriors.

ELS TRANSCENDENTALS

L'Escolàstica del segle XIII és proposà impugnar el dualisme que, des de la religió persa dels maniqueus i dels gnòstics dels primers segles del cristianisme, s'havia difós entre els càtars.

L'heretgia dualista veia no solament l'ànima humana, sinó el cosmos sencer sotraguejat per una lluita entre els dos principis: la llum i les tenebres, el bé i el mal.

Per a les heretgies dualistes, el mal no era un accident sobrevingut després de la creació divina, sinó una mena de tara originària que afectava la divinitat mateixa.

ANTONI BLADÈ I RECHA
Arquitecte Tècnic
Professor de Construcció

GRUP **ARMANGUÉ**

ARMANGUÉ

Tel. 972 49 27 13 **CELRÀ - GIRONA**

ARMALLATS

Tel. 972 29 00 29 **LA VALL DE BIANYA - OLOT**

ARMANIFER

Tel. 977 60 89 41 **VALLS - TARRAGONA**

FERRALLATS ARMANGUÉ

Tel. + 34 972 49 27 13 **PERPIGNAN - FRANÇA**

L'empresa de ferralla que li garanteix la qualitat

FERRA PLUS

C/Espinau, s/n, 17460 CELRÀ

Tel.: **972 49 27 13** Fax comercial: 972 49 29 63 Fax administració: 972 49 28 13 ferrallats@armangue.net

www.armangue.net